

V Trstu praznovali dan civilne zaščite, Zgoniku novo protipožarno vozilo

V Gorici množičen poslednji pozdrav Mirku Špacapanu

Glasbena matica je s Slovensko prosveto priredila v Trstu večer s Pavletom Merkušem ob njegovi 80-letnici

26

gioielli - dragulji
malalan
VAŠA DRAGULJARNA
z vami od leta 1949
Narodna ul. 28 - Tel. 040.211.465 - Opčine
www.malalan.com

Primorski dnevnik

NEDELJA, 2. DECEMBRA 2007

št. 285 (19.068) leto LXIII.

PRIMORSKI DNEVNIK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNIK pa 26. novembra 1943 v vasi Zakriž nad Cerknim, razmnožen na ciklostil. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni "Doberdob" v Govcu pri Gorenji Trebuši, od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 v tiskarni "Slovenija" pod Vojskim pri Idriji, do 7. maja 1945 pa v osvobojenem Trstu, kjer je izšla zadnja številka. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNIK v zaslužjeni Evropi.

TRST - Ul. Montecchi 6 - Tel. 040 7786300, fax 040 772418

GORICA - Ul. Garibaldi 9 - Tel. 0481 533382, fax 0481 532958

ČEDAD - Ul. Ristori 28 - Tel. 0432 731190

Internet: <http://www.primorski.it/> e-mail: redakcija@primorski.it

POSTNINA PLAČANA V GOTOVINI

Spedizione in abbonamento postale 45% Art. 2, comma 20/b, legge 662/96 - Trieste

1,00 €

CENA V SLOVENIJI 0,80€ (191,71 SIT)

Skupno iskanje vizije prihodnosti

DUŠAN UDOVIČ

Čezmejni projekt Sapeva, ki se je včeraj uspešno zaključil s svežo bero zamisli in konkretnih predlogov, ima zlasti eno temeljno odliko. V enem letu, kolikor je trajal, je ustvaril vrsto priložnosti za srečevanje, skupno delo na več področjih in razmišljanje precejšnjega števila Slovencev iz naše dežele in Italijanov iz Istre. Kar je za obe skupnosti življenjskega pomena pri iskanju vizije prihodnosti, v trenutku, ko se z odpravo meja na severnem Jadranu ponovno oblikuje nekdanji skupni prostor. Ne sicer za vse enako, kajti premik schengenske meje na jug, med Slovenijo in Hrvaško, prinaša italijanski skupnosti v Istri vrsto komplikacij in zapletov, ki jih ne bo lahko reševati.

Kakorkoli, spajanje dveh teritorijev prinaša vrsto izzivov in priložnosti, da manjšini na novo premislita svojo vlogo in skupaj poišče ta razvojne možnosti, ki jih ni malo. S tega vidika je bil enoletni projekt vsekakor ploden, manjšini sta skupaj delali intenzivno, kot morda še nikoli doslej. Drugo vprašanje je, kako sedaj naprej, da se vsakdo ne bo spet povrnil v svoj vrtiček in vsakodnevnne posle. Kajti spremembe in novosti bo treba osvajati, jih zanesljivo spremljati in izkoriščati njihov ugodni tok, samo tako bosta skupnosti nekaj od tega imeli.

V razpravi je (znova) zazvonil tudi alarmni zvonec, za katerega je poskrbel predstavnik mladih, ko je dovolj naravnost povedal krovnim organizacijam, da se mladim ne znajo približati. Kajti nesporno je res, da prej ali slej povsod pride trenutek za menjavo generacij in realno vprašanje je, ali sta manjšini na to pripravljeni.

SLOVENC V ITALIJI - Včeraj ju je izdal občinski matični urad

V Števerjanu prvi dvojezični izkaznici

Jutri bosta isto storitev zagotovili občini Doberdob in Sovodnje

TRST - Včeraj zaključni posvet v okviru projekta Sapeva

Manjšini po Schengenu

Možnosti sodelovanja med slovensko manjšino v Italiji ter italijansko manjšino v Sloveniji in na Hrvaškem

TRST - V Kulturnem domu v Trstu je včeraj dopoldne potekal zaključni posvet v okviru evropskega projekta Sapeva z naslovom Manjšini po

Schengenu. Projekt, ki sta ga v prvi vrsti vodili Slovenska kulturno-gospodarska zvez in Italijanska unija, je bil namenjen promociji bogastva slovenske

manjšine v Italiji ter italijanske manjšine v Sloveniji in na Hrvaškem in ugotavljanju možnosti sodelovanja.

Na 3. strani

ŠTEVERJAN - V občini Števerjan so včeraj začeli izdajati papirnat dvojezične osebne izkaznice. Prvi, ki je dvignil svoj dolgo pričakovani slovensko-italijanski osebni dokument, je bil števerjanski župan Hadrijan Corsi, ob njem pa je včeraj na matičnem uradu dobil svojo prvo dvojezično osebno izkaznico še en občan. Z jutrišnjim dnevom bosta isto storitev zagotavljali tudi občini Sovodnje in Doberdob, kjer sta bila včeraj matična urada zaprta, v četrtek, 12. decembra, pa bodo v Gorici začeli izdajati elektronske dvojezične izkaznice.

Na 11. strani

Berlusconi vse bolj v sporu z ostalimi voditelji desne sredine

Na 2. strani

Nabrežina: pritožba proti kmetijski varianti

Na 5. strani

Goričanka se je smrtno ponesrečila na dvorišču pred hišo

Na 11. strani

Slovenske jasli v Gorici: dežela izdala odlok o financiranju obnove stavbe v ulici Rocca

Na 12. strani

CREDITO COOPERATIVO DEL CARSO
ZADRUŽNA KRAŠKA BANKA

ZADRUŽNA KRAŠKA BANKA
vabi cenjene člane in stranke

v petek, 7. decembra 2007, ob 17. uri
v razstavnno dvorano,
na srečanje s sledečim programom:

- predstavitev pobud v letu 2008 ob 100-letnici ustanovitve
- predstavitev koledarja za leto 2008: prisoten bo avtor slik Bogdan Grom
- slavnostna podelitev štipendij članom in otrokom članov

Vljudno vabljeni!!

Na Opčinah
Dunajska cesta 17/A

abbigliamento
LeLi
konfekcije

lastnik Oriella Brugnera

Ženska in moška oblačila:
POI BZ KRZYVIA, BACI&BACI, GOOD MATCH, GUI&CO, RODRIGO, GIO FERRARI...

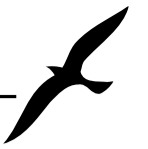
Periło:
LOVABLE, FILA, SLOGGI, TRIUMPH

Izbor mer za krepkejše postave.

GOSTILNA
VALERIA
od leta 1904

odprti vsak dan
Dunajska cesta 52 • 34151 Opčine
tel. 040 211 204

-19
dni

ITALIJA - Politično vrenje v desni sredini

Berlusconi hoče novo stranko, Fini in Bossi vse bolj nezaupljiva

Po vsej Italiji »referendum« o imenu nove desnosedinske formacije

RIM - Polemikam v desni sredini ni videti konca. Medtem ko je Silvio Berlusconi po vsej državi organiziral »referendum« za izbiro imena svoje nove stranke, so njegovi (bivši?) zavezniki vse bolj nezaupljivi. Ne samo Pier Ferdinando Casini in Gianfranco Fini temveč tudi vodja Severne lige Umberto Bossi, ki se boji, da bo Berlusconi prodal desno sredino »na oltarju« dialoga z Demokrasko stranko.

A gremo po vrsti. Berlusconi je včeraj iz Palerma, kjer je sodeloval pri izbiri imena nove stranke, ponovil, da ne namerava odstopati od tega projekta, v isti sapi pa je ponudil voditeljem ostalih opozicijskih strank neke vrste roko sprave. Da bi jih nekoliko pomiril je napovedal primarne volitve za izbiro liderja desne sredine, dobro vedoč, da da na njih najbrž doživel plebiscit. Fini in Casini sta namreč že povedala, da jih stvar ne zanima, tako da bi se morebitnih primarnih volitev udeležili v glavnem pristaši Forza Italia.

Bossija ne skrbi toliko nova ali stara Berlusconijska stranka, pač pa volilni zakon. »Senatur« se boji, da je Berlusconi že pristal na izvedbo ljudskega referenduma, ki bi v primeru kvoruma uvedel dvostrankarski sistem, to se pravi prevlado Demokrasko stranke in Berlusconijske Forza Italia (ali novega strankarskega subjekta). Liga hoče proporcionalni volilni sistem z vstopnim pragom, ki bi vseboval še določila v korist regionalnih strank, kot je Bossijeva.

Morebitni volilni referendum pa ne povzroča težav le v opoziciji, temveč tudi v levosredinskem zavezništvu. Veltroni ga ne podpira, a tudi ne odklanja, nasprotujejo pa mu ostale koalicijske stranke, posebno manjše. Začenši s Stranko komunistične prenove, ki želi postati prvi koalicijski sogovornik Demokrasko stranke, ne glede če bo uspelo ali ne združevanje na levi. Za se izogniti referendumu pa mora parlament kmalu odobriti nova volilna pravila. V senatu je postopek za novo volilno zakonodajo že stekel, vsa zadeva pa je proceduralno in politično gledano zelo komplicirana.

Pozornost bo do konca leta vsekakor namenjena tudi finančnemu zakonu. V poslanski zbornici, kjer ima Unija široko večino, ne bo težav, ki se bodo začela ko se bo proračunski zakon za drugo branje vrnil v senat.

Silvio Berlusconi je včeraj v Palermu sodeloval na referendumu za izbiro imena svoje nove politične stranke

ANSA

BELGIJA - 174. dan po parlamentarnih volitvah

Leterme kralju vrnil mandat za sestavo vlade

BRUSELJ - Zmagovalec belgijskih parlamentarnih volitev pred več kot petimi meseci, vodja flamskih krščanskih demokratov (CDV) Yves Leterme, je po 174 dneh opustil načrte za oblikovanje nove belgijske vlade, je sporočil njegov tiskovni predstavnik. Njegovo odločitev, da vrne mandat za sestavo vlado, je že sprejel belgijski kralj Albert II.

Leterme, ki si je od volitev 10. junija prizadeval oblikovati vlado, je omenjeno odločitev sporočil, potem ko mu ni uspelo premostiti razlik z morebitnimi koalicijskimi partnericami na francoskogovoreči strani. Včeraj se je namreč iztekel rok, ki ga je Leterme postavil za dogovor. Francoskogovoreče stranke so zavrnile predloge za reformo države, s katerimi bi izgubile tako politično kot finančno.

Iz belgijske kraljeve palače je prišlo le skopo sporočilo, da je Leterme pozval Alberta II., naj ga razreši dolžnosti mandatarja, kar je kralj sprejel. Vendar pa zaenkrat ni znano, kako bo kralj skušal premostiti eno največjih političnih kriz, v kateri se je v zadnjega pol stoletja znašla Belgija.

Flamska in francoskogovoreča stran se že vse od volitev ne uspeja dogovoriti, kako bi vladali Belgiji, zato je država že 174. dan po volitvah še vedno brez vlade. Jabolko spora med skupnostima so jezikovna trenja, natančnejše flamski načrti za omejitve volilnih pravic francoskogovorečih prebivalcev v bruseljskem okrožju. (STA)

Yves Leterme naznanja svojo odločitev

ANSA

Eta v Franciji ustrelila španskega policista

MADRID - Domnevni pripadniki baskovske separatistične organizacije Eta so na jugozahodu Francije ustrelili španskega policista, enega pa ranili. Po besedah španskega notranjega ministra Alfreda Pereza Rubalcabe se je incident zgodil, ko sta policista zapuščala neko restavracijo v mestu Capbreton, nedaleč od meje s Španijo. Policista sta v Franciji sodelovala v operaciji proti pripadnikom organizacije Eta, ki so se zatekli na francosko ozemlje. Eta je junija letos preklcala premirje, tokratni napad pa je bil prvi odtelej, ki je terjal žrtev.

Turška vojska napadla kurdske upornike

ANKARA - Turška vojska je na severu Iraka posredovala proti skupini približno 50 pripadnikov uporniške Kurdske delavske stranke (PKK) in ji po podatkih generalštaba kurdske vojske prizadejala »velike izgube«. Po navedbah turške vojske so v napadu sodelovali topništvo in zračne enote, vendar pa vojska, če bo to potrebno, ne izključuje posredovanja kopenskih sil.

Nova eksplozija v ukrajinskem rudniku

KIJEV - V premogovniku Zasadko na vzhodu Ukrajine, kjer je 18. novembra v eksploziji metana umrlo sto rudarjev, je včeraj zjutraj odjeknila nova eksplozija. Pri tem je bilo ranjenih najmanj pet rudarjev, med njimi dva huje. Kot so sporočile ukrajinske oblasti, je bilo v premogovniku v času eksplozije skupno 385 rudarjev, ki so jih medtem že vse rešili.

Po vsem svetu obeležili dan boja proti aidsu

NEW YORK - Po vsem svetu so se včeraj vrstili dogodki ob svetovnem dnevu boja proti aidsu. Po podatkih ZN zaradi te bolezni vsak dan umre 5700 ljudi. Število umrlih se sicer že dve leti zmanjšuje, kljub temu pa je aids v Afriki, kjer večina obolelih nima dostopa do ustreznega zdravljenja, še vedno prvi vzrok smrti. Generalni sekretar ZN Ban Ki Moon se je zavzel za prenehanje stigmatizacije obolelih z aidsom ter vlade pozval, naj v boju proti aidsu naredijo več. »Imamo sredstva, da mlade zaščitimo pred okužbo. Imamo tudi sredstva za zdravljenje obolelih. Do njih bi moral imeti dostop vsak, ne glede na to, kje živi in kaj dela,« je dejal generalni sekretar ZN. (STA)

SLOVENIJA - Včeraj sta ga slovesno odprla zunanji minister Dimitrij Rupel in direktor zavoda Brdo Iztok Purič

V dobrem letu zgrajen kongresni center Brdo čaka prve dogodke slovenskega predsedovanja EU

BRDO PRI KRANJU - Kongresni center Brdo, ki bo središče dogodkov v času slovenskega predsedovanja EU, je včeraj odprla svoja vrata. Sodobni konferenčni center, v katerem bo v prvi polovici prihodnjega leta potekalo okrog 130 dogodkov, sta slovesno odprla direktor Javnega gospodarskega zavoda Brdo Iztok Purič in zunanji minister Dimitrij Rupel, ki je v slavnostnem nagovoru spregovoril o prioritetah predsedovanja. Mesec dni pred prevzemom predsedovanja pa so včeraj predstavili tudi logotip slovenskega predsedstva.

Kot je na novinarski konferenci pred slovesno otvoritvijo pojasnil Purič, je izgradnja 9000 kvadratnih metrov velikega objekta stala 15,3 milijona evrov, ob upoštevanju stroškov za nadzor pa je celotni znesek investicije 15,5 milijona evrov. Povedal je, da so pri objektu, ki sta ga oblikovala mlada arhitekta Matija Bevk in Vasa J. Perović, zasledovali cilj čim večje funkcionalnosti z omejenimi finančnimi sredstvi. Kljub temu pa je bila zaradi kratkega roka izvedbe, saj se je gradnja začela avgusta lani in končala oktobra letos, zaradi konjunktura ter zaradi zahtevnosti projekta vrednost investicije na koncu višja od predvidene.

Izgradnja centra, ki je bila od ideje do realizacije končana v pičlih 18 mesecih, je bila zelo zahtevna in jo je spremljala vrsta težav, je spomnil Purič. V jav-

nosti je odmeval zlasti zaplet z izvedbo javnih naročil za nakup stolov. Vendar, kot je poudaril Purič, so bili podatki v javnosti nekoliko izkrivljeni in so le najdražji stoli stali 281 evrov, za vseh 1500 stolov pa so skupaj odšteli 189.000 evrov.

Ob koncu je Slovenija dobila takšen center za zahtevne naloge, kot ga še ni imela, je prepričan Purič. V.d. direktorja Urada vlade RS za komuniciranje Anže Logar pa meni, da je Kongresni center Brdo najsodobnejši konferenčni center v celotni regiji. Prepričan je, da je bila tudi izgradnja glede na velikost objekta relativno ugodna. Kvadratni meter objekta, ki v treh etažah med drugim vključuje glavno dvorano s 550 sedeži, veliko večnamensko dvorano za 200 udeležencev in prostor za delo sekretarijatov držav udeleženk, je namreč stal 1600 evrov.

Kongresni center je funkcionalno zaokrožena celota, ki bo omogočala tudi delo spremljevalnega osebja in novinarjev, za katere sta bila preurejena bližnja oranžerija in bazen. Na Brdu se bo od približno 160 neformalnih srečanj, kolikor jih bo v okviru predsedovanja potekalo v Sloveniji, zvrstilo 130 dogodkov, med katerimi bo prvi na vrsti že 19 in 20. decembra, ko na srečanje s slovensko vlado prihaja konferenca predsednikov Evropskega parlamenta. (STA)

Minister Dimitrij Rupel nagovarja udeležence slovesnosti

STA

PROJEKT SAPEVA - Včeraj v Kulturnem domu v Trstu zaključni posvet Manjšini po Schengenu

Predstavniki manjšin želijo biti protagonisti sprememb ob meji

Uvodni poročili predsednikov SKGZ in UI Rudija Pavšiča in Maurizia Tremula - Pozdravi gostov iz Italije in Slovenije

TRST - Po uvodnem posvetu v Gorici konec januarja letos, delu po komisijah in junijskim posvetom v Koprnu na polovici opravljenega dela, se je včeraj dopoldne s posvetom Manjšini po Schengenu zaključil enoletni evropski projekt Sapeva, ki je bil namenjen študiji, analizi ter promociji kulturnega, zgodovinskega in jezikovnega bogastva slovenske manjšine v Italiji in italijanske manjšine v Sloveniji in na Hrvaškem. Gre za projekt, ki ga je kot nosilka vodila Slovenska kulturno-gospodarska zveza s partnerstvom Italijanske unije, Sveta slovenskih organizacij, Obalne samoupravne skupnosti italijanske narodnosti, italijanskega središča Carlo Combi iz Kopra, Slovenskega deželnega gospodarskega združenja in Slovenskega izobraževalnega konzorcija, pri čemer je po besedah predsedujočega na včerajšnjem posvetu Jureta Kufersina prišlo do poglobitve medsebojnega spoznavanja.

Uvodni poročili sta včeraj podala predsednika SKGZ in UI, Rudi Pavšič in Maurizio Tremul. Kot je dejal Pavšič, pobuda ni nastala sama sebi namen, ampak kot posledica širše politike povezovanja prostora, ki je zgodovinsko večjezičen in na njem prebivata tudi narodni skupnosti, italijanska in slovenska. Predstavniki obeh manjšin želijo biti protagonisti epohalnih sprememb, ki jih doživlja obmejni prostor, in zato želita tudi odigrati vlogo, ki jim ga čas in prostor ponujata, je dejal Pavšič. Predsednik SKGZ je v svojem posegu med drugim poudaril dobre odnose med Slovenijo in Italijo in pozitivne korake glede izvajanja zaščitnega zakona za našo manjšino, ustavil pa se je tudi pri nedavno sprejetem deželnem zaščitnem zakonu in pri zapletih z novim deželnim statutom. V Sloveniji se nadaljuje z aplikacijo zakona o odnosih s Slovenci zunaj meja Republike Slovenije, zadovoljstvo pa vlada tudi ob uspehih italijanske manjšine. Drugače morata manjšini skupaj rasti in skupaj ponuditi svoj prispevek k ideji o evroregiji, ki postaja vse bolj otipljiva. V njej namreč vidita način boljšega in trdnjšega povezovanja območij, ki so si gospodarsko in tudi drugače slična, je še dejal predsednik SKGZ.

Za Maurizia Tremula pa padec meje odpira precejšnje možnosti, pri čemer pa se je zaustavil zlasti pri potrebi po spoštovanju pravic italijanske manjšine. Kar se tega tiče stvari v Sloveniji po njegovem mnenju niso rožnate, če jih primerjamo z zadnjimi pozitivnimi razpleti v zvezi z izvajanjem zaščite za slovensko manjšino v Italiji. Z vstopom Slovenije v schengensko območje se bo slovenska manjšina tudi končno združila z matičnim narodom, kar pa za italijansko manjšino velja le delno, saj se bo schengenska meja vzpostavila v Istri. Zato se je Tremul zavzel za uvedbo instrumenta, ki naj bi olajšal življenje ljudi ob slovensko-hrvaški meji, kot jo je svojčas Videmski sporazum olajšal ljudem na takratni italijansko-jugoslovanski meji (za rešitev tega problema se je zavzel tudi Pavšič).

Prvi del posveta je bil poleg uvodnih poročil posvečen pozdravam številnih gostov. Tako je deželni odbornik za kulturo Roberto Antonaz poudaril, da je danes mogoče spoznati novo renesanso, ki naj izkoristi bogastvo obmejnega prostora, zavzel pa se je tudi za poučevanje manjšinskih jezikov v šolah večinskih narodov. Iz Slovenije so prinesli pozdrave državna sekretarja pri zunanjem ministru in pri vladi, Matjaž Šinkovec in Zorko Pelikan, in vodja Urada za narodnosti Stanko Baluh. Šinkovec se je povrnil k ugotovitvi, da dobri odnosi med Italijo in Slovenijo pozitivno vplivata na razvoj manjšin, Pelikan pa je izrazil zadovoljstvo ob bližnjem padcu meje in ob dejstvu, da sta manjšini zaznali ta trenutek in se aktivno vključili v spremembe. Za Baluha prinaša odpiranje meja stvarne priložnosti za manjšine, katerih pripadniki so spodbujevalci čezmejnega sodelovanja.

Prisotne sta pozdravila tudi deželna svetnica Tamara Blažina, ki je slovensko manjšino pozvala, naj ta trenutek izkoristi za razmislek o svoji dejavnosti in naj posveti skrb poznavanju, sporazumevanju in integraciji z večinskim narodom, in pred-

sednik tržaškega pokrajinskega sveta Boris Pangerc, ki je posvet označil za vzpodbudo za vsebinski napredek med tu živječima skupnostima. Koprski podžupan Alberto Scheriani je opozoril, da meje sicer padajo, vendar bodo določene stvari še naprej prisotne, zato morajo politični predstavniki, zlasti predstavniki manjšin, opraviti zelo resno in usklajeno delo. V imenu SSO pa je pozdravil Ivo Corva, ki je opozoril na odločilno vlogo manjšin pri vrednotenju in ohranjanju narodnih značilnosti in raznolikosti.

Zaključke je podal podtajnik pri ministru za evropske zadeve in zunanjo trgovino Miloš Budin, ki je zaželel, da bi manjšini uspešno nadaljevali delo in konstruktivno prispevali k procesu, ki ponovno gradi skupen prostor na severovzhodnem Jadranu. Danes kot vrednote prevladujejo tista zadržanja, ki ljudi različnih pripadnosti združujejo in so zaznavne kot negativna tista, ki ločujejo in izključujejo. Lahko smo ponosni, da stojimo za temi vrednotami, je dejal Budin.

Ivan Žerjak

Uvodni poročili sta podala Rudi Pavšič in Maurizio Tremul (levo in desno od predsedujočega Jureta Kufersina)

KROMA

PROJEKT SAPEVA - Iz poročil delovnih skupin na včerajšnjem posvetu

Od izvajanja zaščite v krajevnih upravah do skupne tiskovne agencije in spoznavanja mladih

Posveta so se udeležili tudi številni gostje iz Italije in Slovenije

KROMA

TRST - V izvajanje projekta Sapeva je bilo v zadnjem letu soudeleženih približno sto pripadnikov slovenske manjšine v Italiji in italijanske manjšine v Sloveniji in na Hrvaškem, ki so o različnih vprašanih razpravljali in potegovali zaključke v sedmih delovnih skupinah, katere so predstavili na včerajšnjem posvetu.

Krajevne uprave

O zaključkih te skupine je poročala Nadja Debenjak, ki je poudarila potrebo po izvajanju zaščite tudi pri vsakodnevem upravljanju teritorija in pri upravnih postopkih. Gre za javnost, razpoznavnost in rabo jezika na vseh formalnih ravneh, pri čemer se predlaga ustanovitev obmejne-

ga foruma javnih upraviteljev, iz načelnih zahtev pa je treba iti v konkretne, sodobne pragmatične rešitve.

Gospodarstvo in teritorij

V imenu te skupine je Boris Siega naštel štiri zaključke: prvič, območje od Krasa do Istre je strnjeno in ga gre obravnavati in predstavljati celovito; drugič, na

področju kadrovske politike je bistveno vlaganje v mlade, a tudi v uveljavljene podjetnike; tretjič, tudi na področju raziskovanja in novih tehnologij manjšini lahko najdeta svoj prostor, in četrtič, pomembno je povezovanje podjetnikov v organizacije oz. višje oblike organiziranosti.

Mediji in komunikacija

Skupina, v imenu katere je včeraj govoril Silvio Forza, je ugotovila, da je pretek informacij med manjšinama ter med manjšinama in večinskima narodoma zelo pomanjkljiv, zato je na področju medijev in komunikacije nujna skupna strategija. Zato se predlaga ustanovitev skupne tiskovne agencije in skupne revije, sinergija med Primorskim dnevnikom in časopisom La Voce del Popolo, implementacija radiotelevizijskih programov ter televizijske oddaje in dvojezične oddaje v neposrednem prenosu, oblikovanje skupne spletne strani ter usposabljanje kadrov in ustanovitev skupnih novinarskih nagrad in združenja.

Šola, kultura, izobraževanje, jezik

Na tem področju, je dejal poročevalec skupine Gorazd Pučnik, bi si morali predstavniki manjšin prevzeti odgovornost za sprejetje določenih odločitev. Glavno skrb predstavlja jezik, zato je potrebno njegovo nadgrajevanje med govoric ter širjenje med potencialnimi govoric, pri čemer je Pučnik naštel vrsto izsledkov, od svetovanja staršem do jezikovnih tečajev, promocijskega gradiva in kriterijev za izbor in zaposlovanje osebja.

Šport

Skupina, v imenu katere je poročal Jure Kufersin, predlaga podporo športnim dejavnostim manjšin, pri čemer opozarja na pomembno vlogo, ki jo imata pri tem Olimpijski komite Slovenije in italijanski olimpijski odbor CONI. Treba je okrepi- ti stike klubov, posameznikov in ekip z matičnima domovinama, pa tudi medsebojno sodelovanje.

Mladi

Tu je David Peterin grenko ugotovil, da se mladi niso aktivirali, pri čemer nosita odgovornost tudi SKGZ in UI, ker nista znali vključiti mladih. Glavni problem je vsekakor ta, da mladi pripadniki obeh manjšin se med seboj sploh ne poznajo, zato je potreba po spoznavanju na prvem mestu in to z nudenjem številnejših priložnosti za srečanja, ki pa naj bodo neformalna oz. napol formalna. Prav bi prišla multitematska spletna stran, pri kateri bi imel osrednji pomen forum.

Vse te zaključke bodo v krovnih organizacijah analizirali in zbrali v brošuri, ki jo bodo predstavili po novem letu. (iž)

CREDITO COOPERATIVO DEL CARSO
ZADRUŽNA KRAŠKA BANKA

SCHENGEN 21/12 SPOT
Natečaj **Zadružne kraške banke**
za najboljši video spot
ob priliki razširitve Schengenskega
območja na Slovenijo

Žirija, ki jo bodo sestavljali filmski in televizijski ustvarjalci, bo podelila tri nagrade:

- 1.000,00 € za prvo mesto;
- 750,00 € za drugo mesto;
- 500,00 € za tretje mesto.

Za dodatne informacije: www.zkb.it
040/21491

SLOVENSKA TV

Oddaji o padanju državne meje

TRST - Pred uveljavitvijo schengenskih pravil tudi na meji med Italijo in Slovenijo pripravlja slovensko uredništvo RAI dve posebni televizijski oddaji, posvečeni življenju in sodelovanju ob meji. V sredo, 5. decembra, bo takoj po TV dnevniku, okoli 20.50, na sporedu razprava v živo, h kateri so bili povabljeni župani iz Trsta, Gorice in Milj ter Kopra, Nove Gorice in Sežane.

Naslednji teden, v sredo, 12. decembra, pa bo okrogla miza v živo posvečena razmišljanju o tem, kaj bo sprememba prinesla Slovincem na tej in na oni strani meje.

PRAZNIK NA VELIKEM TRGU - Laskava pohvala državnega vodje Bertolasa

»Furlanija-Juljska krajina ima zgledno civilno zaščito«

Nov operativni sedež na prefekturi - V Zgoniku so dobili novo protipožarno vozilo

»V Furlaniji-Juljski krajini imate zgledno urejeno službo civilne zaščite.« Guido Bertolaso, vodja državne civilne zaščite, ni štedil s pohvalami na račun deželne ureditve tega sektorja, ki je včeraj v Trstu imel praznik. Ob tej priložnosti so na prefekturi odprli nov operativni center civilne zaščite, Občina Zgonik in njena civilna zaščita pa sta dobili novo sodobno protipožarno vozilo.

Županu Mirku Sarđoču je ob prisotnosti Bertolasa in vladnega podtajnika Ettoreja Rosata novo vozilo izročil deželni odbornik Gianfranco Moreton. »Izročam vam ga z voščilom, da ga boste uporabljali le na protipožarnih volitvah,« je Moreton dejal županu Sarđoču. Med prvimi, ki je sedel na vozilo, je bil Bertolaso.

Predsednik Dežele Riccardo Illy in prefekt Giovanni Balsamo sta odprla nov operativni sedež civilne zaščite. Podobno strukturo imajo že v Pordenonu, pobuda pa je sad dogovora med deželno upravo, prefekturami in notranjim ministrstvom. Tržaška prefektura bo po novem neposredno povezana z osrednjim sedežem civilne zaščite FJK, ki se nahaja v Palmanovi.

»Sistem javnih in lokalnih institucij je v Italiji še kar zapleten, na tako pomembnem področju, kot je civilna zaščita, pa smo razvili dobro sodelovanje raznih pristojnih teles,« je podčrtal Illy. Strukturo, ki jo je financirala Dežela, je stala 291 tisoč evrov, od katerih so 165 tisoč evrov namenili zelo sofisticiranim aparaturnam, brez katerih, kot je poudaril Illy, ni mogoče učinkovito in zlasti hitro poseganje v primeru naravnih nesreč in požarov.

Na srečanju, ki se ga je udeležil tudi tržaški župan Roberto Dipiazza, so sporočili, da bodo 28. decembra odprli prenovljeni odsek Furlanske ceste na območju v zgornjih Barkovelj, ki ga je svojčas prizadel plaz. Obnovitvena dela je financirala Dežela v soglasju z Občino Trst.

Srečanje na Velikem trgu (udeležilo se ga je približno štiri tisoč ljudi) je potekalo v prazničnem vzdušju. To je bilo snidenje ljudi-prostovoljcev, ki žrtvujejo svoj prosti čas za dobrobit celotne skupnosti.

Vodja državne civilne zaščite Bertolaso je prvi sedel na novi protipožarni kamion zgoniške civilne zaščite, spodaj pa pripadniki zgoniške zaščite pred novim vozilom

KROMA

PREDSTAVITEV - Včeraj v prostorih bivše železniške postaje pri Sv. Andreju v Trstu

Tržaški železniški muzej se lahko ponaša z novo bogato publikacijo o vlakih v naših krajih

V poslopju bivše železniške postaje pri Sv. Andreju (Campo Marzio) so včeraj dopoldne predstavili novo publikacijo o železniškem muzeju, ki že dobra tri desetletja domuje v teh prostorih. Za predavateljsko mizo se je zvrstila slaba desetina govornikov, med njimi avtorja publikacije Roberto Carollo in Leandro Steffe, direktor tržaških mestnih muzejev Adriano Dugulin, deželni svetnik Demokratske stranke Sergio Lupieri, predsednik tržaškega odseka združenja Dopolavoro ferroviario Claudio Vianello in inženir RFI Mario Goliani.

Claudio Vianello je v svoji uvodni besedi na kratko predstavil zgodovino železniškega muzeja pri Sv. Andreju in težave, ki ga pestijo. Zaradi finančne krize državnega železniškega podjetja in napovedane prodaje stavbe je muzeju pred časom celó grozila izselitev. Le odločen poseg nekaterih javnih predstavnikov (med njimi Lupierija) je omogočil, da je spomeniško varstvo zaščitilo stavbo in zbirko, ki se v njej nahaja. Muzejska struktura je tako končno dobila svoje priznanje. V prihodnje pa bodo potrebna nova prizadevanja, saj bo treba železniški hram pri Sv. Andreju privedi pod varstvo tržaških mestnih muzejev. Tržaški železniški muzej cilja, da bi postal eden najpomembnejših v vsedravnem merilu. V času padanja mej pa je seveda nujno potrebno iskanje čezmejnih stikov, konkretno z železniškim muzejem v Ljubljani, ki ga je v Trstu včeraj predstavil

njegov ravnatelj Mladen Bogić.

Knjigo Il museo ferroviario di Trieste Campo Marzio je založila tržaška založba Edizioni Luglio, pomemben doprinos k njenemu izidu pa je dalo tudi vsedržavno združenje Dopolavoro ferroviario in še posebno njegov tržaški odsek. Avtorja knjige, in sicer Roberto Carollo ter Leandro Steffe, se z železnicami ukvarjata že več desetletij. Publikacija izpod njunega peresa je razdeljena na tri dele. V prvem je govora o nastanku in pomenu železniškega prometa nasploh, drugi del obravnava železniške povezave v širši tržaški okolici, tretji pa je posvečen tržaškemu železniškemu muzeju in njegovim eksponatom. Knjiga je dragocena predvsem zato, ker je v njej moč dobiti izredno bogato fotografsko gradivo, publikacija pa predstavlja tudi nekatere do danes še neobjavljene fotografije.

Ob veselju za izid nove publikacije pa ni zmanjkalo niti kanček grenkobe zaradi nedavno prezrte 150-letnice Južne proge Trst-Dunaj. Javne institucije, v prvi vrsti železniško podjetje in občina, sta se namreč po mnenju marsikoga na ta pomemben jubilej odzvali premlačno. Prihod železnice je bil za naše mesto ključnega pomena, saj je Trst poleg železnice 27. julija 1857 dobil tudi nov vodovod.

Primož Sturman

Avtorja knjige Roberto Carollo in Leandro Steffe, v sredi direktor tržaških muzejev Adriano Dugulin KROMA

OBČINA TRST Božična drevesa tudi na pločnikih

Pešci pozor! Trgovci bodo lahko v božičnem obdobju namestili drevesca in druge okrase v neposredni znanosti lastnega obrata (konkretno na pločniku), ne da bi morali za to plačati nobeno pristojbino in ne da bi morali vprašati ustrezno dovoljenje. Obveznega najmanj dva metra širokega območja za pešce, ki ga predvideva prometni zakonik, pa ne bo treba spoštovati. Jasno je torej, da bo morala s tem v zvezi pri trgovcih prevladati zdrava pamet. Drugače bo pešcem trda predla.

To pač predvideva sklep občinske uprave, ki sta ga pred dnevi predstavila občinska odbornika Piero Tononi in Paolo Rovis. Povedala sta, da je občinski odbor sklep sprejel soglasno. Mnogi trgovci so namreč izrazili željo po okrasitvi zunanosti lastnih trgovin, po možnosti tudi z božičnim drevescem. Toda 20. člen prometnega zakonika predvideva, da mora pri raznih dejavnostih ostati na pločniku vsaj dva metra široka prosta površina, namenjena pešcem. Ni problema: v občinskem sklepu je predvidena izjema, ki bo v tem smislu veljavna do 6. januarja leta 2008. V ta namen so se sklicali na člen 18 občinskega pravilnika o zasedbi javnega odprtega prostora, po katerem so od ustrezne pristojbine odvzete pobude, ki v bistvu ne zahtevajo mnogo prostora in ki lepšajo oz. vrednotijo območje.

Tiskovno konferenco so sklicali, da bi potrdili politično linijo občinske uprave, je naglasil Rovis, se pravi pomagati vsem tistim, ki delajo, in torej tudi trgovcem. S tem sklepom se bodo trgovci tudi izognili birokraciji, ki predstavlja zanje enega izmed najhujših problemov, je dodal, in to je znak kulture liberalnosti. Od trgovcev pričakujejo vsekakor sodelovanje in, kot rečeno, malo zdrave pameti. Na pločnikih naj bo torej pešcem namenjen najmanj 90 centimetrov, da se bodo lahko po njih peljali tudi prizadeti, ki se morajo posluževati vozčka. Škoda le, da tega v občinski sklep niso zapisali, kot bi zdrava pamet sicer narekovala. (A.G.)

OPČINE - Ob štiridesetletnici tamkajšnjega Finžgarjevega doma

Glasbeni večer Bil je čas... kot »revival« bivših ansamblov

V soboto, 8. decembra, bodo v Finžgarjevem domu ob 17. uri ponovno zadonele melodije Taimsov, Zvezd in Galebov

Marca leta 1967 so Opčine dobile novo dvorano in društvo, Finžgarjev dom. Takoj so se v njem začeli zbirati mladi, ti pa so se - posebno v tistih letih - navduševali nad t.i. lahko glasbo in njenimi ansambli. Tako je najprej nastal ansambel Pleiades, ki sicer ni imel prav dolgega življenja, vendar je pomemben, ker je odprl pot drugim, ki so od njega podedovali nekatere instrumente, predvsem pa veselje do glasbenega druženja. Novi ansambel, Taimsi, je ubral nekoliko drugačno pot od prejšnjega. Usmeril se je namreč v narodnozabavno glasbo. Ime TAIMS izhaja iz začetnic prvih članov ansambla: Toni (Trento), Anica (Škerlavaj), Igor (Košuta), Marko (Lupinc) in Sergio (Guštin). Razlika s prejšnjim je bila tudi v tem, da je prevzel mentorstvo ansambla neutruđen in izredno sposoben mentor, gospod Franc Pohajč, ki je potem stal ob strani vsem ansamblom, ki so se v razmiku nekaj let pojavljali ob Taimsih na odru Finžgarjevega doma. V naslednjih letih se je sicer sestav Taimsov spreminjal (nekateri so ga zapustili, drugi so se vključili vanj), ime pa je ostalo. V času njegovih največjih uspehov, ko so nastopali na vseh mogočih odrih v bližnji in daljni okolici ter v tujini, so vanj vstopili npr. Evald Crevatin, Janez Beličič, Jožko Terčon, Boris Košuta, Zoran Lupinc, pevka pa je bila Nadja Fabris.

Komaj leto in pol po nastanku Taimsov, je nastal nov ansambel, Galebi, ki ga je sestavljala nekoliko mlajša generacija pevcev in glasbenikov (brata Vinco in Marjan Škerlavaj, David Lenisa, Peter Kuk, Franko Guštin, pevke Barbara Škerlavaj in Marta Fabris ter za nekaj časa tudi Magda Ferlat in Martina Repinc), še kakšno leto kasneje pa še mlajši ansambel Zvezde (edini, ki še nastopa združeno, vendar pod imenom MI), sestavljali pa so ga brata Robert in David Vidali, Franko Tavčar, Mario Garavello in Lucija Čač.

V sedemdesetih in osemdesetih letih so ti ansambli popestrili glasbeno sceno celotnega zamejstva, gostovali so tudi pri Slovencih v zdomstvu, odnesli kar nekaj nagrad na raznih festivalih, posebno še v Števerjanu. Ob njih so rasle in delovale tudi razne vokalne skupine, ki so nastopale večinoma z njimi, od teh najdalj deklisiki tercet Mavrica. Vzporedno z Zvezdami je deloval tudi ansambel Rdeči nagelj, ki je imel sicer krajše življenje, zanimivo pa je, da sta v njem začela svojo javno glasbeno pot danes splošno znana glasbenika Marko Feri in Aleksander Ipavec.

Ob 40-letnici Finžgarjevega doma so

se člani teh zgodovinskih ansamblov odločili, da se po tolikih letih spet združijo in pripravijo glasbeni nastop za vse svoje bivše navdušence, pa tudi za mlajšo generacijo, ki jih sploh ni mogla spoznati. Čeprav so zaposleni v raznih službah (mnogi se tudi še vedno poklicno ali amatersko udeležujejo na glasbenem področju), se je lepo število nekdanjih Taimsov, Zvezd in Galebov zavzelo za ta načrt in pripravilo večer z naslovom Bil je čas... Ta naslov ni samo simboličen, češ da je bil nekoč čas razcveta ansamblov, pač pa je tudi dokaz, da so še sposobni pripraviti kaj novega. Gre namreč za naslov popolnoma nove skladbe, ki jo bodo prvič zapeli na sobotnem večeru, in ki jo je na besedilo Evalda Crevatina uglasbil Aleksander Vodopivec. Novost bo tudi nastop Davida Lenise in Maria Garavello, ki bosta izvajala nekatere nove in izvirne skladbe. Tak »revival« je gotovo nekaj edinstvenega. Na sporedu bo to praznično soboto, 8. decembra, ob 17. uri v Finžgarjevem domu na Opčinah.

Lučka Susič

Tudi najstarejši Taimsi bodo ponovno segli po instrumentih in stopili pred svoje oboževalce

ŠEMPOLAJ - Na pobudo SKD Vigred vrsta prireditev

Veseli december

Že jutri bo v Štalci Miklavžev prodajni sejem knjig in ročnih del

Slovensko kulturno društvo Vigred prireja tudi letos, v sodelovanju z osnovno šolo Stanko Gruđen in otroškimi vrtcem, vrsto različnih pobud, ki nosijo naslov »Veseli december 2007«. Jutri se bo na društvenem sedežu v Štalci začel Miklavžev prodajni sejem knjig in ročnih del, primernih za darila in za okrasitev domov v prazničnih dneh. Na sejm sodelujejo s svojimi izdelki tudi učenci osnovne šole. Sejem in razstava sta odprta od 15.30 do 18. ure tudi v torek, 4., in v sredo, 5. decembra. Tudi letos je SKD Vigred natisnilo koledar z razglednicami in fotografijami, ki prikazujejo utrip življenja na Krasi v prvi polovici prejšnjega stoletja. V Štalci obiskovalci lahko izberejo tudi voščilnice. Društvo je poskrbelo za reprodukcijo starih prazničnih razglednic. Od ponedeljka, 10., do nedelje, 16. decembra, vedno od 15.30 do 18. ure, bosta ponovno odprta sejem in razstava, tokrat bo na razpolago tudi velika izbira božičnih venčkov in ikeban. Vse dni bodo tudi na ogled fotografije na temo »Zima, zima bela«, članic Fotokrožka Foto video Trst 80 Marjetice Možina in Mirne Viola.

V OŠ Stanko Gruđen pa bo v sredo, 5. decembra, ob 18. uri Miklavževanje. Dobra svetnika bodo v družbi otroške pevske skupine Vigred

sprejeli tudi igralci otroške dramske skupine Jaka Štoka. Ti bodo uprizorili igrico Babica Marmelada. V Štalci bodo Miklavževi pomočniki sprejemali darila: v ponedeljek in torek od 15.30 do 18. ure, v sredo od 15.30 do 17. ure. V prvih dneh decembra bodo člani SKD Vigred postavili na šempolajski trg božično drevesce, tokrat prihaja smreka iz Prečnika. SKD Vigred ter šola in vrtec so že pred leti nabavili tudi lučke, sedaj pa pripravljajo še okraske, tako da bo tudi letos božično drevesce obogatilo in polepšalo vas v prazničnem času. V petek, 14. decembra, bo na šempolajskem »Placu« ob 18. uri tradicionalna božičnica, na kateri bodo nastopili: malčki iz šempolajskega vrtca, učenci OŠ S. Gruđen, otroci pevske skupine Vigred, plesna skupina Vigred ter Kremenjak in razni mladi glasbeniki. Posebna gosta večera bosta Dedek Mraz in Božiček. V sredo, 19. decembra, pa bo v Štalci ob 20.30 zaključni večer veselega decembra, z naslovom »Srečno«. Predstavili se bodo: instrumentalni kvintet Veseljaki, Zoran Lupinc, Duo Metlarji (- iz Pliskovice), ansambel Domači Veseljaki in še nekateri drugi glasbeniki. Ta večer želijo organizatorji veselega decembra 2007 skupno s prijatelji nazdraviti novemu letu 2008.

GLEDALIŠKI VRTILJAK - Danes

K najmlajšim prihaja sv. Miklavž

Namesto Stotisočnoga ga bo pričakal škratek Copatek

Spet nam je ušla! Kdo? Stotisočnoga vendar! Potem ko je že pred dvema mesecema pobežnila z oblubo, da bo prišla k nam skupaj s svetim Miklavžem, jo je tudi tokrat postalo strah hudičkov in je izginila. Nič niso pomagale obljube, da hudičkov sploh ne bo, da prihaja sveti Miklavž na Gledališki vrtljak vsako leto čisto sam!

Pa nič! Zdaj je ne maramo več! Namesto nje smo poklicali na oder Marijinega doma pri Svetem Ivanu veselega škratka Copatka, jokajočega Pedenjpeda in nagajivega Cefzilja, ki bodo nastopili v igri Juhuhu, gledališče je spet tu! Kratko igrice, ki jo je napisal in zrežiral Emil Aberšek, bo uprizorilo Gledališče na vrhici iz Nove Gorice. Avtorja glasbe sta Luka Manojlovič in Matej Doljak, koreografijo si je zamislila Sara Kenda, kostumografinja pa je Nevenka Tomašević.

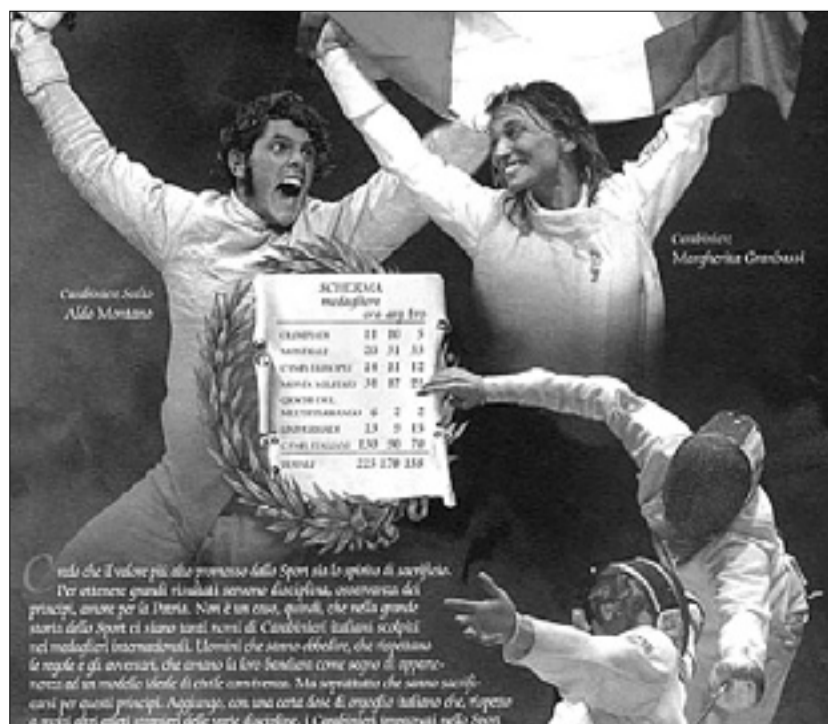
Otroci se bodo gotovo zabavali tudi s to igrico in ji bodo sledili kot ponavadi zbrano in pridno, saj vejo, da jih bo potem obiskal tudi sveti Miklavž. Pri Zadrufni kraški banki so obljubili, da bodo pisali v nebesa, da so otroci, ki obiskujejo Gledališki vrtljak, zelo pridni, zato lahko pričakujemo, da sveti Miklavž ne bo prišel praznih rok. Seveda priporočamo otrokom, naj bodo cel dan zelo pridni in naj ne pozabijo na risbico o Sapramiški.

Pred vsako izmed predstav pa si bodo obiskovalci lahko v spodnjih prostorih ogledali in nakupili ročno izdelana božična darila, delo svetoivanskih otrok.

Lučka Susič

PREDSTAVITEV - Na sedežu pokrajinskega poveljstva karabinjerjev pri Sv. Jakobu

Novi koledar posvečen karabinjerjem športnikom Lepo priznanje tudi za Tržačanko Margherito Granbassi

Na sedežu tržaškega pokrajinskega poveljstva karabinjerjev je začasní poveljnik, podpolkovnik Massimiliano Pigato (slika desno), predstavil »zgodovinski koledar za leto 2008«, ki je tokrat posvečen karabinjerjem, ki se ukvarjajo s športom. S tem so se želeli oddolžiti vsem tistim tekmovalcem, ki so dali lesk italijanskemu športu v svetu.

Prestižni koledar prinaša komentarje znanih časnikarjev in fotografije, a tudi pripis kardinala Tarcisia Bertoneja, ki se zlasti do mladih obrača z vabilom, naj svoje zmožnosti pojmujejo kot dar, ki ga ne smejo zapraviti v ciničnem zaničevanju sebe in drugih, v posurovljenju moralnega nereda ali v varljivih nebesih alkohola in mamili.

V delu, ki je namenjen karabinjerjem sabljačem, je tudi zelo lepa podoba Tržačanke Margherite Granbassi, svetovne prvakinje v floretu, vidimo jo v trenutku slavlja (slika levo). Povabili so jo tudi na predstavitev koledarja, vendar se vabilu ni mogla odzvati, ker je trenutno na rehabilitaciji v Rimu, operirali so jo namreč na levem kolenu. Na istem kolenu je bila operirana že leta 2001, zatem pa je dosegla najboljše rezultate v karieri in tudi sedaj upa, da bo spet segla po prestižnih uspehih.

Na tiskovni konferenci so poudarili izredno pomembno vlogo športa kot učitelja življenja, kjer so najboljši tudi zgled tistim, ki jih ne dohajajo. Vsi se namreč lahko udeležijo tekmovanja, vendar vsi ne morejo na najvišjo stopničko, zato je pomembno zavist in domišljavost premagovati s pošteno tekmovalnostjo in objektivnostjo.

Goriški prostor

Ulica Garibaldi 9
tel. 0481 533382
fax 0481 532958
gorica@primorski.it

Primorski
dnevnik

ŠTEVERJAN - Prvi italijansko-slovenski osebni dokument je včeraj dvignil župan Hadrijan Corsi

Števerjanska občina izdala prvi dvojezični osebni izkaznici

Jutri na potezi tudi sovodnjska in doberdobska občina - V sredo, 12. decembra, dvojezične elektronske izkaznice v Gorici

V Števerjanu so včeraj začeli izdajati papirnate dvojezične osebne izkaznice. Prvi, ki je dvignil svoj dolgo pričakovani slovensko-italijanski osebni dokument, je bil števerjanski župan Hadrijan Corsi, ob njem pa je včeraj na matičnem uradu dobil svojo prvo dvojezično osebno izkaznico še en občan. Z jutrišnjim dnevom bosta isto storitev zagotavljali tudi občini Sovodnje in Doberdob, v četrtek, 12. decembra, pa bodo v Gorici začeli izdajati elektronske dvojezične izkaznice.

»Gre za povsem naravno zadevo, ki bi morala biti uresničena že pred dolgimi leti. V občinah, kot so naša, sovodnjska in doberdobska, je vedno živel pretežno slovenski živelj, to je zgodovinsko dejstvo,« je povedal števerjanski župan Hadrijan Corsi in nadaljeval: »Brez polemik ali slavošpevov je treba priznati, da se z javno upravo vedno tako dogaja, tudi v drugih državah. Vsi se borimo in se sklicujemo na človekove pravice, pred domačim pragom pa ne znamo pometati.«

Občina Števerjan bo odslej vsem občanom izdajala dvojezične osebne

izkaznice; enojezične dokumente bodo dobili le tisti, ki bodo zanje izrecno zaprosili. »Seveda gre za osebno izbiro in čutenje. Če bi nekdo raje imel enojezični dokument, mora zanj enostavno vprašati. Odločitev je popolnoma prosta,« je še poudaril Corsi.

V Sovodnjah in Doberdobu, kjer so bili občinski uradi včeraj zaprti, pa bodo papirnate dvojezične izkaznice začeli izdajati jutri. V Sovodnjah imajo na razpolago približno petsto vzorcev, z istim številom pa razpolaga tudi občina Doberdob. Goričanom bodo dvojezične elektronske izkaznice na voljo od četrtek, 12. decembra dalje. Na razpolago je 2.000 plastičnih vzorcev, ki jih je občinskemu matičnemu uradu posredovala goriška prefektura. Z razliko od treh slovenskih občin je treba v Gorici za dvojezični dokument izrecno zaprositi. Občani goriške občine, katerim je zapadla veljavnost osebnega dokumenta ali so ga izgubili, se lahko obrnejo na pristojno okence in vprašajo za dvojezično elektronsko izkaznico. Postopek naj bi trajal od deset do dvajset minut.

Aleksija Ambrosi

Župan Corsi z dvojezično izkaznico

BUMBACA

Županova dvojezična izkaznica

BUMBACA

GORICA - V cerkvi sv. Ignacija se je včeraj velika množica udeležila pogrebne maše za preminulega deželnega svetnika

Poslednji pozdrav Mirku Špacapanu

Velika množica se je včeraj zbrala v cerkvi sv. Ignacija na Travniku, kjer se je poslovila od preminulega pediatra, politika, kulturnega delavca in športnika Mirka Špacapanu. Praznina, ki jo pušča za sabo prerana smrt mnogostranske osebe, kot je bil Špacapan, je bila med včerajšnjim obredom otipljiva, obenem pa so žalost blažili občutki iskrene hvaležnosti in spoštovanja, ki so jih prisotni gojili do pokojnega. Pogrebni obred, ki so se ga udeležili najbližji, je sicer že potekal v prejšnjih dneh v Vidmu, po upeljevanju pa so Špacapanu v slovo včeraj darovali zahvalno mašo.

Špacapanovo vsestransko udejstvovanje je odražala raznolikost množice, ki se je včeraj strnila okrog svojcev. Ob ženi Manuelli Quaranta, materi najmlajše Špacapanove hčerke Angelice, so bili prisotni sinovi iz prvih dveh zvez Tomaž, Veronika, Mirjam in Alenka, brat Bernard z družino in bivša žena Katy Kostnapfel. Navzoči so bili prijatelji in znanci vseh starosti z Goriške, Tržaške in drugih krajev, Slovenci in Italijani, somišljeniki in politični nasprotniki. Mnogo je bilo kolegov, pripadnikov stranke SSK, predstavnikov obeh krovnih organizacij, skavtov, šolnikov ter članov kulturnih in športnih društev, med katerimi so izstopali predstavniki SZ Olympia in društvenih dresih. Številna je bila prisotnost političnih veljakov, od podtajnikov Rosata in Budina do podpredsednika deželnega odbora Morettona in deželnega tajnika DS Zveha. Obreda so se udeležili tudi goriški župan Romoli, števerjanski župan Corsi in predsednik pokrajine Gherghetta, številni deželni, pokrajinski in občinski odborniki ter kolegi v deželni svet. Prisotna je bila tudi viceprefekt Rita Ilda Riccio.

Špacapanovi ljubezni do glasbe so se poklonili pevci številnih pevskih zborov goriške pokrajine. Ob vходу v cerkev ga je s pesmijo Večerni Ave pričakal moški zbor, v katerem so se združili člani različnih sestavov. Pri oltarju je nato zbor Podgora zapel pesem K tebi želim, moj Bog, dlje pa je pod vodstvom Zdravka Klanjščka več pesmi zapel sestav, v katerem so bili člani zborov Hrast, Lojze Bratuž, Rupa-Peč, Štandrež, Štmaver, F.B. Sedej in Mirko Filej. Na orgle je igral David Bandelj, zadnjo pesem, Ave verum, pa so zaiргali učenci glasbene šole Komel.

Množica pred cerkvijo sv. Ignacija

BUMBACA

Mašo je daroval duhovnik Ivan Merlak ob asistenci Marjana Markežiča, Karla Bolčine, Vojka Makuca, Tvrta Tadiča, Roberta Schweigerja, Cvetka Zbogarja in Oskarja Simičiča. »Smrt in življenje sta preveliki poglavji, da bi jih človeški razum in občutki lahko dojel,« je v pridigi povedal duhovnik Marjan Markežič in nadaljeval: »Zato smo ljudje, tudi odrasli, ko govorimo o smrti, podobni otroku ob koncu prvega razreda osnovne šole. Pozna abecedo, lahko tudi tekoče bere, ne zna pa še prav povezoovati besede in razvozlati njihovega pomena. Predvsem pa ne znamo najti odgovora, ki bi utemeljeval smrt 54-letne osebe. V človeški nemoči se sprašujemo, zakaj ravno Mirko, ki je bil še poln življenja in načrtov. Ne pozabimo, da za sajenje tudi mi zbiramo le najboljše semena.« Vsem prisotnim, ki so se včeraj še zadnjič zbrali ob Špacapanu, se je po maši zahvalila žena Manuela: »Zahvaljujem se vsem v Mirkovem imenu, ne pozabite ga.« Ob koncu naj še povemo, da so se Mirka Špacapanu spomnili tudi na četrtekovi seji glavnega odbora Agrarne skupnosti za tržaško pokrajino. (Ale)

GORICA - Včeraj popoldne tragična nezgoda v ulici Brigata Lambro

Ženska umrla v jašku

80-letna Antonia Bulli zdrsnila je v jamo, na glavo pa ji je padel težak kovinski pokrov - Pred enajstimi leti je ubila moža

Skušala je dvigniti težak kovinski pokrov, ki je pokrival jašek na domačem dvorišču, pri tem pa je izgubila ravnotežje in padla v jamo. Včeraj popoldne je v ulici Brigata Lambro na Majnicah prišlo do tragične nesreče, v kateri je izgubila življenje 80-letna Antonia Bulli. Upokojenko so zadnjič videli pri življenju ob 13. uri, nezgoda pa se je po vsej verjetnosti pripetila uro kasneje. Bullijeva je na dvorišču svojega doma skušala dvigniti težak kovinski pokrov, ki je pokrival jašek. Pri tem je 80-letnica izgubila ravnotežje in zdrsnila vanj. Usoden je bil pokrov, ki je žensko skoraj obglavil. Pred srhljivim prizorom se je znašel starejši moški, ki je ob 16. uri prišel na dom 80-letnice, da bi ji pomagal pri hišnem opravilu. Na kraju so posredovali rešilska služba 118, gasilci in letični oddelek goriške policije, za žensko pa že zdavnaj ni bilo več pomoči. Naj še dodamo, da je bila Bullijeva pred enajstimi leti že protagonistka odmevnega dogodka iz črne kronike. 14. januarja 1996 je namreč z valjarjem ubila moža, 69-letnega Terenziana Pontremolesija, in si potem skušala vzeti življenje. Sodišče jo je takrat obsodilo na šest let in osem mesecev zaporne kazni. (Ale)

Prizorišče nesreče v ulici Brigata Lambro

BUMBACA

GORICA - Opravljen pomemben korak v smeri uresničitve slovenskih jaslí

Dežela prižgala zeleno luč, spet na potezi goriška občina

Pristojni deželni urad izdal odlok o financiranju obnove stavbe v ulici Rocca

Pristojni deželni urad je izdal odlok o obvezi, da bo dežela zagotovila goriški občini 260.000 evrov izrednega prispevka za obnovo poslopja v ulici Rocca v Gorici, kjer naj bi uresničili slovenske jasli. Vest je posredoval predsednik konzulte za vprašanja Slovencev pri goriški občini Ivo Cotič, ki je izrazil zadovoljstvo, da je končno prišlo do sklepa, ki omogoča nadaljevanje postopka za uresničitve jasli s slovenskim učnim jezikom.

»V dobrih treh tednih se je z let z jasli ne samo premaknil z mrtve točke, pač pa je prišlo do dokončne obveze dežele, da nameni 260.000 evrov obnovi poslopja v ulici Rocca,« pojasnjuje Cotič in nadaljuje: »Pobuda konzulte, da se že na prvi seji soočim s problemom odprtja slovenskih jasli v Gorici, se je torej obrestovala. Prav člani konzulte in slovenski občinski svetniki so namreč spodbudili pristojno občinsko odborico Silvano Romano, naj postopa in poskrbi, da tehnični urad goriške občine čim prej izdela manjkajočo dokumentacijo z izračunom stroškov, potrebnih za uresničitve jasli.« Po Cotičevih besedah bi brez komaj podpisanega sklepa izgubili denar, ki ga je obljubila dežela, saj bi rok za vložitev dokumentacije zapadel s 1. januarjem.

»Potem ko je dokumentacija o jaslih obtičala več mesecev v predalih tehničnega urada, se je prav po srečanju s konzulto in z rajonskimi svetniki odborica Silvano Romano aktivirala in poskrbela, da je dokumentacija šla že naslednji dan na pristojno pokrajinsko direkcijo za javna dela, ki je po par dnevih posredovala svoje pozitivno mnenje deželni direkciji za zdravstvo in socialo, ta teden pa je pristojni deželni urad potrdil, da je po natančnem pregledu prošnje izdal odlok o obvezi po kritju stroškov (»impegnio di spesa«) v višini 260.000 evrov,« pojasnjuje Cotič. Po njegovih besedah je zdaj spet na potezi goriška občina, saj mora čim prej sprožiti postopek za odprtje gradbišča in za začetek gradbenih del. »Občina mora izpeljati javno dražbo za izbiro gradbenega podjetja, zatem pa mora vložiti prošnjo za posojilo za ostalih 100.000 evrov, ki so potrebni za obnovo poslopja v ulici Rocca,« zaključuje predsednik konzulte za vprašanja Slovencev pri goriški občini Ivo Cotič. (dr)

RONKE - Orgelski koncert v cerkvi sv. Lovrenca

Mojster iz Krakova

Bialko navdušil z vrhunskim nastopom - Društvo Jadro pripravlja glasilo ob 20. obletnici delovanja

Bialko v Ronkah

BUMBACA

V cerkvi sv. Lovrenca v Ronkah je prejšnjo sredo nastopil vrhunski glasbenik s krakovske akademije Andrzej Bialko, ki je poskrbel za edinstven orgelski koncert. Predstavil se je s skladbami Bacha, Mendelssohna, Francka, Liszta in Boëllmanna ter navdušil številno občinstvo. Bialko, rojen leta 1959 v Krakovu, je naprej študiral klavir na državnem glasbenem liceju, nato pa orgle na krakovski glasbeni akademiji v razredu Joachima Grubicha. Leta 1981

je dobil prvo nagrado na mednarodnem orgelskem tekmovanju v Rimu, leta 1985 pa je zmagal narodno orgelsko tekmovanje v kraj Bydgoszcz-Gdansk. Koncert sta priredila slovenski ženski pevski zbor iz Ronk in društvo Jadro v sodelovanju z župnijo orgelski koncert. Večer je bil vključen v pobude, s katerimi društvo Jadro obelježuje 20-letnico delovanja. Pred koncem leta naj bi obletnico praznovali še z izdajo novega društvenega glasila.

GORICA - Jutri namesto pravljice lutkovna predstava

Živel sv. Miklavž!

V Feiglovo knjižnico prihaja Mala dramska skupina števerjanskega društva Frančišek B. Sedej

Pravljice se dotikajo tihih skrivnosti vsega stvarstva in so žive in barvite prispodobe duhovnega in duševnega razvoja človeka in človeštva. Otrok najde stik s skrivnostmi duhovnega sveta skozi podobe, ki v njegovi duši nezavedno vzniknejo ob poslušanju pravljic. Te podobe spodbujajo harmonično rast otroške duše, jo krepijo in ji dajejo moralne spodbude ter hkrati hranijo sile domišljije. Knjižničarke, ki se ukvarjajo s pripovedovanjem pravljic se dobro zavedajo važnosti tega trenutka in se stalno izpopolnjujejo v načinu pripovedovanja, ki naj bi bil čimbolj popoln: ne le beseda ampak tudi kretnje, čustva in ton glasu. V Feiglovi knjižnici se s to večšino ukvarjajo že dolgo let in svojim zvestim malčkom ponudijo vsakič novo zgodbo. Prejšnji ponedeljek je pravljico Nekega zimskega dne posredovala Luisa Gergolet, ki je s pomočjo različnih rekvizitov deloma zaigrala zgodbo, da bi bil njen potek še bolj dojemljiv. Najmlajšim otrokom, ki jim v nekaterih primerih slovenščina ni materni jezik, je manj znane besede razložila ne da bi uporabljala ita-

Pravljurna urica izpred dveh tednov

BUMBACA

lijansčine. Napor je vedno poplačan, saj se v otrokovih očeh jasno razbere prevzetost pravljničarki. Jutri ob 18. uri je na vrsti posebno srečanje s pravljico, ne zato, ker bi ob svetem Andreju poleg »ringelšpilov« ponudili tudi kaj drugačnega, ampak zato, ker prihaja

ja Miklavž in je Mala dramska skupina SKPD Frančišek B. Sedej iz Števerjana pripravila lutkovno predstavo z naslovom Živel sv. Miklavž! Vabljeni so vsi otroci, ki se želijo umiriti po popoldanskem dirjanju po vrtljakih in si privoščiti pravljurni trenutek.

Slovinci in Združena levica

V goriškem Kulturnem domu bo v torek, 4. decembra, ob 18.30 razpravo o vlogi Slovencev v nastajajoči združeni levici pred glavnimi stanovi levice, ki bodo v Rimu konec tedna. Razpravo bo uvedel Mario Lavrenčič. Zaključne misli bodo podali Fabrizio Dorbolo' (Demokratska levica), Igor Kocijančič (SKP), Marko Marinčič (Zeleni) in Stojan Spetič (SIK).

V Doberdobo Pet pepelk

Miklavževe sani nekatere tam daleč od nami so se že začele počasi spuščati na zemljo. Otroci bodo v kratkem zaslišali veselo pesem kraguljčkov, ki naznanjajo prihod dobrega svetnika. Kot je znano, bo sv. Miklavž obiskal vse otroke. In ustavljal se bo po vseh vaseh.

Tudi v Doberdobo že tradicionalno pričakujejo sv. Miklavža prav vsi otroci. Čas nestrpnega pričakovanja je seveda v kraški vasi že tradicionalno pester. V organizaciji SKD Hrast se namreč pripravljajo miklavževanje. Otroci bodo sv. Miklavža v Doberdobo pričakali v sredo, 5. decembra, ob 19. uri v župnijski dvorani. Miklavžev prihod bodo malčki uvedli z dramsko igrico Pet pepelk, priredbo, ki je nastala po predlogi istoimenskega dela slovenskega vsestranskega kulturnika Žarka Petana. V režiji Mateje Černice se bo na odrskih deskah izkazalo 44 otrok od 6. do 12. leta starosti. Gre za zgodbo mladega kraljeviča, ki se ob neprestanem branju pravljic želi poročiti s pravo pravcato Pepelko. Na »razpis« se seveda prijavi več deklet, tako da kraljevič skupaj z ministri prosi za pomoč celo policijo. Potem ko se bodo otroci izkazali na odrskih deskah, bo sv. Miklavž prevzel glavno besedo in obdaril vse otroke, ki so si to zaslužili in bili primerno pridni. Miklavžev urad bo odprt v prostorih župnijske dvorane od 18. ure dalje.

GORICA - Natečaj za nagrado Pecar

Najboljša je bila Rusinja Čistjakova

Irina Čistjakova je zasedla drugo mesto na klavirskem natečaju Pecar, ker niso podelili prvega mesta, pa je bila mlada Rusinja najboljša tekmovalka. Natečaj, ki je potekal čez ves teden v goriškem kulturnem centru Lojze Bratuž, se je zaključil včeraj. Na tretje mesto sta se za Rusinjo z enakim številom točk uvrstila Tržačan Lorenzo Cossi in Srb Štefan Čirić, medtem ko sta diplomo prejela ukrajinska pianista Anna Tišajeva in Timur Garatov. V okviru natečaja za nagrado mesta Gorica sta v kategoriji pod devetnajstim letom starosti z

enakim številom točk zmagali srbski pianistki Ivana Damjanov in Marija Đikić; v kategoriji pod osemnajstim letom starosti je prvo mesto zasedla Avstrijka Irina Vaterl, pod petnajstim letom starosti Rusinja Diana Borčeva, pod dvanajstim letom starosti pa Giulia Toniolo iz kraja Mogliano Veneto. Žirijo so sestavljali Eugen Jakab iz Graca, Vincenzo Balzani iz Milana, Igor Lazko iz Pariza, Luigi Tanganelli iz Peruge in Sijavuš Gadžijev, sicer umetniški vodja goriškega natečaja, ki ga prireja združenje Florestan.

GORICA - Andrejev sejem še danes in jutri

Mesto zaživelo

Včeraj se je na razstavišču začel tudi sejem tipičnih dobrot Regalo Ruralia

Andrejev sejem (zgoraj) in župan Romoli ob doberdobski stojnici

BUMBACA

Gorica je včeraj zaživela v barvah in vonjih Andrejevega sejma. Ulice in trge, ki bodo do jutri ob vrtljakih gostile tudi tržnico, je že v dopoldanskih urah preplavila množica ljudi. Živahen začetek je doživel tudi sejem tipičnih dobrot Regalo Ruralia, ki se bo na goriškem sejmskem razstavišču zaključil jutri. Med drugimi so se z značilnimi dobrotami predstavili tudi trije doberdobski kmečki turizmi. Še danes bo na Raštelu mogoče obiskati sejem antikvariata.

GORICA - Kulturni dom praznoval svojo 26-letnico s skupino Putokazi

Istrsko-kvarnerske viže z galaktičnim priokusom

Mlade pevke z Reke predstavile tudi pesmi v jeziku vil in pravljčnih bitij

Šestindvajset let je že minilo od slavnostnega odprtja Kulturnega doma v Gorici, hrama, ki je v vsem tem času postal eno glavnih zbirališč goriških Slovencev. Prostori doma so bili in so vselej odprti tudi kulturnim krogom meščanov italijanskega jezika, središče pa je postalo tudi eno od prizorišč, ki jih vedno pogosteje obiskujejo tudi prebivalci Nove Gorice. V zadnjem desetletju so na odru doma nastopili glasbeniki svetovnega slovesa, ki so v malo Gorico »zašli« tudi zaradi povezav, ki jih je uprava Kulturnega doma uspela vzpostaviti s sorodnimi ustanovami in glasbenimi krogi v raznih državah Evrope. Tako je zahtevna goriška publika lahko v minuli sezoni v okviru festivala Across the border pozdravila sardinjsko skupino Anhdira, ameriškega bluesmana Erica Sardinasa, ukrajinskega glasbenika Vladimirja Denissenka, pa naš odlični Trio Entoploč. O tem in še o marsičem je med svojim priložnostnim nagovorom povedal ravnatelj Kulturnega doma Igor Komel, ki je s tega vidika ocenil kot zelo uspešno tudi to leto.

Poslastico večera je predstavljala skupina Putokazi z Reke, ki je tudi tokrat prikazala vse svoje sposobnosti zelo posrečenega podajanja priredb »zimzelenih« komadov iz svetovne glasbene zakladnice, kot tudi skladb, ki svoj melos črpajo iz bogatih istrsko-kvarnerskih ljudskih viž. S posebnim zanimanjem je publika, ki je napolnila dvorano doma, prisluhnila pesmim, ki so nastale na domačem zelniku in bi jih po besedilih ter glasbeni zasnovi lahko uvrstili med skladbe galaktično-vsemirskega žanra. Pri nekaterih je uporabljen izmišljen jezik, ki naj bi ga govorile »vile« in druga pravljčna bitja. Dekleta iz Kvarnerja so predstavila nekaj skladb iz njihove zadnje CD plošče Androja. Skupino Putokazi, kar bi po naše pomenilo »kažipoti«, sestavlja sedem zelo mladih deklet, ki so svoj odlični pevski nastop podkrepile še s kopico posrečenih plesnih korakov in gibov. S kombinacijo vseh teh elementov skupini uspe ustvariti zelo razgiban sceno z nastopom, ki ga je goriška publika na koncu nagradila z dolgim aplavzom. V svoj program so Rečanke uvrstile tudi venček slovenskih narodnih pesmi. Spomniti velja, da je skupina Putokazi v Kulturnem že gostovala februarja 2003. K uspehu večera je pripomogla tudi lepo pripravljena scena z veliko številko 26 v sredini ter nadvse posrečena igra luči. (vip)

Pevke skupine Putokazi so navdušile občinstvo tudi s plesnimi koreografijami

BUMBACA

Poklon Danilu Dolciji

V Kulturnem domu v Gorici bo jutri ob 21. uri v okviru mirovniške pobude goriške pokrajine Mesec miru predstava »E' vietato digiunare in spiaggia«, ki je posvečena spominu na političnega in kulturnega delavca Danila Dolcija. Med nastopajočimi bo tudi tožilec na deželnem računskem sodišču Giovanni De Luca, ki se bo predstavil v vlogi enega izmed očetov italijanske ustave Pietru Calamandrei. Dolci je bil rojen v Sežani, njegova mama pa je bila Slovenka. V petdesetih letih prejšnjega stoletja je bil pomembna osebnost v italijanski politiki, na Siciliji pa se je boril proti mafiji in za pravice nižjih slojev. Dolcijo so večkrat predlagali za prejemnika za Nobelovo nagrado za mir.

Prijavili nasilneža

Gradeški karabinjerji so prijeli nasilneža, ki je pred dnevi skušal posiliti 24-letno domačinko z motoričnimi težavami. Gre za 36-letnega ribiča B.G., ki je se je pred dnevi oglasil pri ženski. Le-ta mu je odprla vrata, ker je mislila, da je šlo za tehniko, ki bi moral popraviti kotel. Ribič je žensko prijel za roko, nato pa jo fizično napadel in jo poskusil posiliti. 24-letnica se mu je uspela izmuzniti, zatem pa je moški zbežal iz stanovanja. Na podlagi zbranih obvestil so karabinjerji moškega izsledili in ga prijavili.

PEVMA - Začel se je niz koncertov sakralne glasbe društva Sabotin

Orgle ubrano zazvene

Ob orgelskem virtuozu Tilenu Drakslerju so zapeli pevci domačega pevskega zbora

V okviru projekta »Vsi verujemo v enega Boga«, ki je nastal na podlagi zблиževanja med katoliškim in pravoslavnim svetom, je bil v petek v pevski cerkvi na sporedu zanimiv koncert sakralne glasbe katoliškega verskega izročila. Šlo je za uvodni glasbeni večer od treh programiranih (ostala dva bosta 24. decembra v cerkvi v Štmarju in 5. januarja v prostorih domačije Kusič na Oslavju). Zamisel za zanimiv niz koncertov je dal muzikolg Franc Policardi iz Trziča, ki že veliko let na raznih področjih sodeluje s štmavskim društvom Sabotin. Osrednja točka vseh treh večerov je namenjena orglam, ki se jim na vsakem koncertu pridružijo pevci oz. zbori. V pevski cerkvi je publika lahko prisluhnila orgelskemu koncertu, ki ga je mojstrsko izvedel mladi Tilen Draksler iz Ljubljanske akademije za glasbo, prisluhnila pa je tudi domačemu pevskega zboru, ki se je za priložnost ojačil s pevci in pevkami iz Podgore. Zbor, ki je zapustil nadvse dober vtis, je vodil domači dirigent Franc Valentinčič. Večer je uvedel član društva Sabotin in predsednik krajevnega sveta Lovrenc Persoglia, ki je izrekel dobrodoščilo ter prisotne pozval k enominutnemu molku v počastitev na pred dnevi umrlega politika, družbenega delavca in glasbenika Mirka Špacapana. Pevska glasbena prireditelj je bila na sporedu prav na predvečer pogreba Špacapana, ki je bil med drugim dolgoletni pevovodja podgorskih pevcev, tako da je bila misel na pokojnika prisotna skozi ves potek koncerta in je z občutkom izzvenela kot poslednje slovo. Domači župnik Marjan Markežič je ob tem izrekel nekaj priložnostnih misli.

Pevski koncert je bil razdeljen na tri dele. V prvem delu se je z zelo zahtevnim programom soočil orgelski virtuoz Tilen Draksler, ki je mojstrsko predstavil vrsto skladb znamenitih skladateljev, kot sta Friedrich Kaufmann in Wolfgang A. Mozart. Škoda, da pevška cerkev ne premore pravih orgel na piščali, ki edine omogočijo, da skladbe iz sakralnih zvrsti zadonijo v vsej njihovi lepoti in mogočnosti. V drugem delu so se Drakslerju pridružili še pevci, ki so zapeli niz pesmi iz zelo bogate slovenske zakladnice cerkvenih skladb. Večer je zaključil Tilen Draksler s serijo motivov, ki so jih v dolg seznam sakralne pesmi prispevali Vinko Vodopivec, Risto Savin in Johan S. Bach. Prisotnim in nastopajočim se je na koncu zahvalil predsednik društva Sabotin Jordan Figheli, ki je naslovil povabilo k udeležbi še na preostalih dveh večerih. (vip)

S koncerta v pevski cerkvi

BUMBACA

GORICA - Odprli razstavo Umetniki za Karitas

Pot dobrote

Izkupiček prodanih del bo namenjen domu za ostarele

Z odprtja razstave

BUMBACA

IZLET - Obiskali so podjetje oljarstva v Brisighelli v Romagni

Prijetno v družbi upokojujencev z Goriškega in iz Solkana

V okviru sodelovanja ob 25-letnici obstoja obeh društev so člani DSU za Goriško in Društva upokojujencev Solkan priredili v soboto, 17. novembra, prijetno in zanimivo srečanje, ki je potekalo na izletu v deželno Emilijo Romagno. Glavni namen te pobude je bil utrditi prijateljske stike goriških upokojujencev z Društvom Solkan, s katerim je DSU pobrateno. Udeležence sta najprej nagovorila predsednika obeh društev, Božidar Markič in Emil Devetak, ki sta poudarila pomen sodelovanja naših društev. Za program potovanja je poskrbel odbornik Saverij Rožič. Med dolgo vožnjo proti Bologni in Faenzi je predsednik DSU govoril tudi o zgodovinskih in kulturnih značilnostih lepih ter bogatih italijanskih dežel in mest. V mestu Brisighelli, jugozahodno od Faenze, v pokrajini Ravene, so se najprej v oljčnem gaju seznanili z načinom nabiranja oljk, nato so v veliki zgradbi gledali potek dela v torklji. Prijazni vodnik je upokojujence popremil tudi na ogled mesta, ki je osredotočeno ob podnožju treh značilnih gričev.

Izletniki ob oljčnem gaju pri Brisighelli

Prisluhnilo so razlagi o mestnih posebnostih (o ulici Osličkov, utrdbah itd.) in poskusili kruhke, namazane z oljem, in domača vina. Mnogi so si kupili dobro oljčno olje in sadje. Tudi pri kosilu je bilo zelo prijetno in živahno, zlasti ob petju in zvokih har-

monike prijateljca Silva. Na poti proti domu so si upokojujenci izmenjavali vtise in mnenja, potem ko so spoznali nove zanimive kraje, saj je dežela Emilija Romagna ena najbogatejših italijanskih dežel tako po kulturi kot po gospodarstvu. (ed)

Umetnost je odkrivanje lepote, je pa lahko tudi pot dobrote. O tem so prepričani organizatorji projekta Umetniki za Karitas, ki so letos poleti že trinajstič priredili na Sinjem vrhu umetniško kolonijo. Dela, ki so tam nastala, so v petek predstavili na odprtju likovne prodajne razstave v dobrododelne namene v galeriji Ars na Travniku.

Po glasbenem uvodu Kvinteta Ventus iz Vipavske doline in po pozdravu Franke Žgavec v imenu prireditelja je vodja projekta, Jožica Ličen, med prisotnimi najprej pozdravila goriškega umetnika Andreja Kosiča, enega izmed desetih letošnjih udeležencev kolonije, potem pa je razložila, da bo izkupiček od prodanih del namenjen domu za ostarele in bolne, ki ga Karitas načrtuje na Ajdovskem. Kolonija je danes prepoznavna, je povedala. Goriška razstava je 133. po vrsti od leta 1995, ko so s kolonijo začeli. Doslej je sodelovalo 628 umetnikov, ki so darovali 1081 likovnih del. Projekt podpirajo tudi galeristi in drugi ljudje na različne načine, prav gotovo pa tudi tisti, ki dela kupijo. Umetnostna kritičarka Anamarija Stibilj Šajn je podrobneje orisala likovne govorice posameznih slikarjev, ki so se kolonije udeležili. Zahvalila se je tudi številnim umetnikom, ki darujejo svoja dela za projekt. Tudi oni s svojo dobroto delajo pobudo takšno, ki nima primere v vsem slovenskem prostoru in širše, je poudarila. Razstava na Travniku bo odprta do konca meseca decembra po urniku Katoliške knjigarne.

MISFERO

pot do ugodnosti

AKCIJA

POD CENO

PROSTI STREL NA CENO

Tortellini Spadellabili FINI
200 g, 9,25 €/kg

OD 2,99 € - 38% POPUSTA

3.582 lr

€ 1,85

SAMO 4.300 KOSOV

Ekstradeviško oljčno olje LA COLOMBARA
steklenica, 1 l, 4,40 €/kg

OD 5,99 € - 26% POPUSTA

8.520 lr

€ 4,40

SAMO 18.000 KOSOV

Mleko UHT CANDIA
delno posneto
1 liter

OD 0,66 € - 24% POPUSTA

960 lr

€ 0,50

SAMO 43.000 KOSOV

Pijača PEPSI
4 kani x 1,5 l
0,48 €/liter

OD 4,59 € - 36% POPUSTA

5.615 lr

€ 2,90

SAMO 7.500 KOSOV

Kava Qualità Rossa LAVAZZA
4 paketi po 250 g

OD 8,99 € - 26% POPUSTA

5.789 lr

€ 6,59

SAMO 25.000 KOSOV

Pecivo Panettone Tutto Nocciole BAULI
900 g, 2,78 €/kg

OD 4,99 € - 45% POPUSTA

4.841 lr

€ 2,50

SAMO 10.000 KOSOV

Prašek za pralni stroj DIXAN
45 pranj

OD 11,99 € - 42% POPUSTA

13.360 lr

€ 6,90

SAMO 8.000 KOSOV

OD 39,90 € - 50% POPUSTA

38.532 lr

€ 19,90

SAMO 500 KOSOV

48-delni pribor Serija 800 INOXRIV
sestavljen iz 12 žlic, 12 vilic, 12 nožev, 12 čajnih žlic

Prenosni navigacijski sistem

- TOM TOM ONE V3**
- deluje takoj, ko ga odpakiramo
 - 3,5" touch screen zaslon
 - zvočna in vizualna navodila
 - karta hotije
 - novi software tom tom map share za stalno ažuriranje kart

OD 199,00 € - 25% POPUSTA

288.504 lr

€ 149,00

SAMO 1.000 KOSOV

Jeep Gaucho Rockin'

- 12 volt na kupo in radio FM
- isti pedal za plin in zaviranje
- sedeli podobni usnje in blaziki na zadnjih gumah
- 2 prestavi naprej + vzvratna vožnja
- baterija in polnilnik baterij sta vključena v ceno

OD 439,00 € - 11% POPUSTA

753.209 lr

€ 389,00

SAMO 100 KOSOV

DO BOŽIČA VEDNO ODPRTO, TUDI OB NEDELJAH

do 9. decembra 2007 - Hipermarket Emisfero
MONFALCONE/TRŽIČ (GO)

Kraj San Paolo, ulica Pocar - Tel. 0481/416740

URNIK: ponedeljek 14.30 - 20.30 - od torka do sobote NEPREKINJEN URNIK 9.00 - 20.30 - NEDELJA 9.30 - 20.00

N

NEDELJSKE

T E M E

To kar sem napisal seveda ne sodi v sklepno dokumentacijo ob koncu bogatega prelomnega dela slovensko-italijanske komisije za ma-loobmejni promet (Videmski sporazum), marveč je to ležeren opis začetka videmskih pogajanj že decembra leta 1954. Bil sem pač zraven od samega začetka, roko na srce pa so mi tedanji organizatorji naložili kar nekaj bremen, od sestavljanja predlogov do predavanja, stika z javnostjo in podobnega. Včasih je bilo kar naporno. Vodja tedanje jugoslovanske delegacije je bil Miloš Bučar (italijanske pa dr. Capon), z Bučarjem pa se je dalo sodelovati ne le gladko, temveč včasih tudi tako, da si se kar z veseljem lotil določene preučevanja. V jugoslovanski delegaciji nas je bilo sedem, toliko tudi v italijanski.

Zdaj pa že bolj konkretno. V italijanski delegaciji so bili zvečine takorekoč domačini (poleg dr. Capona, še dr. Fabiani, dr. Gerin in drugi, osebnosti, ki so bile že prej v Trstu na pomembnih mestih v italijanskih institucijah in so še kako dobro poznale probleme. V jugoslovanski delegaciji smo bili trije Slovenci, ostali pa: dva Srba in Hrvat-dalmatinec. Včasih je bilo nekoliko težje, ker nekaterih problemov niso poznali natanko, pri njih pa so neglede na temeljne beograjske in ljubljanske napotke, kako naj tečejo pogajanja, pogosto prevladovala izkušnje iz služb, ki so jih opravljali.

Naj kar na začetku povem, da sem se tri leta prej vrnil iz Trsta, kjer sem bil dopisnik Tanjuga in sem moral kljub predlogom, da bi šel na ministrstvo za zunanje zadeve naravnost v Beograd, ostati v Kopru kot civilna osebnost na vojaški upravi, s kar zahtevno nalogo tudi za stike s tujino. Od tam sem se kot časnikar odpravil na koprski radio, toda so me brž kar domala nasilno vključili v videmsko delegacijo, kljub temu, da se je Bojan Kardelj upiral. Bojan Kardelj je namreč tedaj bil direktor Radia in ko sem mu sporočil, da ne vem, kako naj bi se odločil, je vprašal brata, jugoslovanskega zunanjega ministra, ta pa mu je preprosto rekel, da bodo pogajanja v Vidmu pomembnejša od dela na Radiu. Tudi tako sem končal v Vidmu.

Pogajanja so se pričela, kot mož za stike z javnostjo (moram sicer opozoriti, da je to bil še čas znanih »no comment«, ki pa sem jih pogosto moral prezreti) se z veseljem spominjam stikov, ki sem jih imel z Bogom Samsom iz Primorskega dnevnika, z Mitjo Volčičem (poznejšim slovitim italijanskim časnikarjem in evropskim poslancem) ter tudi z vrsto jugoslovanskih časnikarskih asov, med njimi Mladenom Gavrilovičem, ki je pozneje postal diplomatski urednik Tanjuga in Ratko Zvrkom, znanim časnikarjem iz zagrebškega Vjesnika, pa tudi boksarjem, evropskim prvakom srednje kategorije, ki pa mu je najbolj ležala literatura za otroke. Skratka, zanimivo.

Pomembna podrobnost: pred pogajanja je bilo že dogovorjeno, da se bodo odvijala v Italiji ter sta krožila predloga za Trst in Gorico, pred Vidmom. Obe mesti pa sta odpadli, češ, da je Trst problematičen (to je bilo stališče obeh strani), za Gorico pa je bilo rečeno, da je preblizu nove meje. Karakteristika za Videm je bila, da je to sicer čudovito mesto, vendar znano po nenehnem deževju. Pri vsem tem pa je bistveno, da so se pogajanja za Vi-

demski sporazum (o katerem so predstavniki dveh držav med potekom javno poudarjali, da gre za najpomembnejši člen Londonskega memoranduma, saj je zadeval neposredno prebivalce in politiko na obeh straneh) začela v posebnih okoliščinah. Namreč nekaj več kot leto dni potem, ko se je na jugoslovansko-italijanski meji, potem ko so angloameričani sporočili, da bodo preprosto odšli iz STO, češ, da so ga v bistvu siti, zbralo na obeh straneh pet najbolje opremljenih in oboroženih vojaških divizij, pripravljenih za spopad. Trenutki so bili napeti in nevarni. Toda - in to je vredno poudarka - že prvo srečanje med dvema delegacija je bilo v drugačnem duhu, sproščeno, v znamenju dobrega razpoloženja, domala že prijateljskega odnosa. Ta novost je sicer napovedala težo pogajanj, obenem pa tudi namen, da se

srečno končajo. Res pa je, da so trajala kar osem mesecev.

Reči moram, da smo tako eni kot drugi izkoristili pogajanja tudi za nekaka spoznavalna potovanja in sicer tako, da je slovenska delegacija parkrat obiskala Beneško Slovenijo, kjer sta ji razmere pojasnjevali zlasti domači osebnosti Izidor Predan in Vojmir Tedoldi, italijanska delegacija pa se je podala v Istro. Za slovensko delegacijo je bil dobrodošel pogovor z znanim slovenskim zdravnikom Alojzijem Dolharjem na Trbižu.

Glede razpoloženja na pogajanjih bi rad navedel sicer bežno, pa vendar zanimivo spoznanje, da sta bila predstavnika notranjih zadev, to je policije na obeh straneh, v bistvu še bolj in hitreje dovzetna za podpis sporazuma kot ostali člani, denimo tisti, ki so zastopali carinsko upravo. Spominjam se italijanskega pred-

stavnika Andreassija, simpatičnega moža, ki je bil šef vsega italijanskega obmejnega območja, po končanih pogajanjih pa so ga premestili v Ancono kot prefekta.

Začelo se je ob sicer nepreprostem zapletu, namreč o tem, ali bomo obravnavali veljavnost tega sporazuma samo za bivši con A in B STO (kot so zahtevali Italijani), ali pa kar za vso prejšnjo mejo od Bovca do Novigrada, ki je sicer že bil v con B. Predlog so iznesli Jugoslovani in je bil domala senzacionalna novost, takšna, da so ga Italijani zavrnili. Toda to je trajalo le nekaj dni. Vmesni urgentni pogovori z Beogradom, Ljubljano in Rimom, so na srečo prinesli rešitev in sicer, da se sprejme jugoslovanski predlog. Naši so prišli z njim na dan, češ, ne moremo sprejemati sporazuma, ki bi ignoriral dobršen del primorskega obmejnega prebivalstva. Italijanska stran pa

je, vsaj tako mislim, končno privolila, češ, področje morebitnega diskretnega italijanskega vpliva se bo na ta način lahko razširilo na vso nekdanjo mejo. Za ta del meje je obveljala, kakor vemo, širina več ali manj desetih kilometrov. Nastala je najbolj odprta meja v Evropi. Čez 10 let smo imeli že več kot 20 milijonov prehodov letno.

Res pa je, da smo se na začetku včasih zadrževali pri nekaterih vprašanjih, ki so izhajala iz dolgoročnih namenov. Dejstvo je, da smo skoraj celo zadnje dekado novembra uporabili za dogovor o tem, ali bodo novi mejni prehodi »meja, črta, demarkacijska črta«, ali bodo poimenovani kako drugače. Razlog je bil preprost. Italijanski strani je šlo za začasno rešitev (Istra), slovenski pa za stalno. Končali smo pri »prehodnem mestu« (punto di passaggio). Na mizi smo razstavili več kot 10 slovarjev za razne jezike, da bi ugotovili, kakšna mejna črta naj bi to bila. Res je tudi, da smo začeli s tem, da smo omogočili s prepustnico eno potovanje tedensko, toda čez štiri leta smo za prepustnice odprli mejo vsak dan. Pa še nekaj, vendar na škodo slovenščine; v izvornem tekstu je govor o »propustnici«, ne pa o prepustnici. Vemo, da propustnica pomeni »propust«, kar je nekaj povsem drugega kot prepust.

Nadvse značilno je bilo tudi, da sta oba predsednika delegacij v svojih nagovorih ob podpisu sporazuma naglašala, da upata, da bodo olajšave, predvidene s tem sporazumom, v kratkem še daleč večje. Spominjam se, da smo obiskali tedanjega predsednika Slovenije Viktorja Avblja, ki pa je glede olajšav šel še dlje: »Zakaj«, je rekel, »ne bi takega sporazuma potegnili vse do Benetk, podobno pa tudi na slovensko stran?«. Skratka, razpoloženje za sprostitev, za novo politiko med dvema sosedoma, je bilo že očitno, kljub temu, da so nekateri poznejši dogodki to na srečo samo deloma demantirali.

Podpis je tisk v obeh državah, zlasti ob meji, pozdravil kakor, da bi šlo za konec vojne in začetek miru. Mastni naslovi in podnaslovi. Praznovali smo ga tudi (obe delegaciji skupaj) v znani gostilni »Alla Vedova« v okolici Vidma. Italijanska televizija nas je predstavila na prvem mestu. Pa še nekaj, čisto na koncu: v hotelu, kjer je prebivala naša delegacija, smo bili pogosto v gosteh pri natakarjih, ki so nas prijateljsko vabili na kako skromno, pa vendar izrazito furlansko večerjo v videmski periferiji. Privadili so se nas in so nas spoštovali. Imeli smo tudi več stikov. Obiskala nas je denimo slovita srbska košarkarica, ki je bila italijanska prvakinja (igrala je za Videm) in si je zaželela tak sporazum za vso državo. Redno so nas vabili na videmski stadion, ko je igrala videmska ekipa, ki je tedaj slovela kar kot prva na lestvici in smo seveda morali navijati zanjo.

Skratka, bilo je veliko dela, toda Videm se je izkazal tudi do slovenske delegacije. Ta pa je, skupaj z italijansko, na pobudo dveh vlad resnično zaorala ledino v nove celinske razmere, kljub temu, da smo še živeli med blokoma. Dokaz? Mimo pozornosti prebivalcev in domala prijateljskih odnosov s člani italijanske delegacije in oblasti, ne gre pozabiti, da so bila pogajanja v palači »Belgrado« (danes bi lahko rekli »Ljubljana«), razen tega pa smo domovali v hotelu »Evropa« nasproti železniške postaje. Kot nalašč za zdajšnji čas, ko smo akterji nove Evrope.

SPOMIN UDELEŽENCA POGAJANJ ZA VIDEMSKI SPORAZUM

Podpis so pozdravili, kot da je šlo za konec vojne

MIRO KOČJAN

EKSKURZIJA GORIŠKIH DIJAKOV - Dijaki 3. in 5. razreda tehničnega zavoda Žige Zoisa in 3. razreda

Poučni sprej

ODHOD
IZ
ŠOLE

Dijaki 3. in 5. razreda tehničnega zavoda Ž. Zoisa in 3. razreda turističnega zavoda I. Cankarja smo obiskali upravno enoto in Bevkovo knjižnico v Novi Gorici. Zbrali smo se pred šolo in se peš odpravili do avtobusne postaje. Takoj po odhodu iz šole se je sošolec, kljub pravočasnim in večkratnim opozorilom profesorjev, zavelel, da je doma pozabil osebni dokument. Zato se je moral vrniti v šolo. Na srečo kmalu ne bomo več imeli te skrbi!

UPRAVNA ENOTA NOVA GORICA

Ob 9.30 nas je pred vhodom Upravne enote Nova Gorica prijazno sprejela načelnica Bojana Kompare, ki nas je pospremila do t.i. zelene dvorane. Ko so se pred nami odprla velika vrata, se nam je prikazala čudovita slika. Stene so bile pokrite s slikami različnih življenj, pomembne so zovale kmečko življenje, pomembne so druge svetovne vojne itd. S stropa je visel ogromen baročni lesteneč, ki je v sozvočju z dolgo obloženo mizo ustvarjal toplo in prijetno vzdušje. Načelnica nas je še enkrat prijazno pozdravila in nam predstavila sodelavce in goste.

Direktorica občinske uprave Mestne občine Nova Gorica, ga. Elvira Sušmelj je slikovito prikazala organiziranost novogoriške občine in njeno uvrstitev v sistem javne uprave, direktorica gospodarske zbornice za Severno Primorsko v Novi Gorici, ga. Mirjam Božič, pa nam je predstavila dejavnosti območne zbornice na tem območju. Nato so nam prikazali organiziranost in delovanje upravne enote. Vodje posameznih oddelkov in referatov so nas namreč seznanili s postopki in pristojnostmi ter z delovanjem oddelkov za občno upravo, za upravne zadeve, za kmetijstvo in gospodarstvo za okolje in prostor.

Po srečanju s predstavniki raznih oddelkov novogoriške upravne enote in občine nas ti pospremili na ogled nekaterih uradov, kjer smo spoznali, kako poteka izdaja osebnih izkaznic, potnih listov, izpisov iz matičnih knjig, voznških dovoljenj itd. Razložili so nam tudi, kako lahko pridobimo orožni list, to je dovoljenje za priloženje orožja. V Sloveniji ga namreč ne podelijo vsakemu prosilcu, kot se to dogaja na primer v Združenih državah Amerike. Zainteresiranec mora dokazati, da mora opraviti celo vrsto zahtevnih testiranj.

Ogledali smo si tudi poročila, ki so nam pokazali primerne načine vpisovanja podatkov v matično knjigo. Po pogledu so jih začeli vpisovati s pomočjo elektronskega sistema. Tako način omogoča vpisovanje podatkov na kmetijsko in v Sloveniji. Pokazali so nam tudi postopke za voznški izpit in način testiranja.

Z avtobusom smo se nato peljali čez mejo in nekateri morda še zadnjič pokazali osebno izkaznico, saj bo 21. decembra začel veljati med Italijo in Slovenijo schengenski sporazum. Takrat ne bo več potrebno pokazati dokumentov in končno ne bo več dolgih kolon tov in končno ne bo več dolgih kolon nestrpnih avtomobilistov. Z nami sta se vozili tudi dve osebi, ki sta hoteli prestopiti mejo samo z voznškim dovoljenjem, toda policaj ju ni pustil na slovensko stran.

ANAGRAFSKI URAD

NA MEJI

POROČILA

...turističnega zavoda Ivana Cankarja obiskali Upravno enoto in Bevkovo knjižnico v Novi Gorici

...hod čez mejo

...GORICA

Po izčrpnih predstavilni uprave enote Nova Gorica smo se dijaki z načelnico Boprajne Elviro Šušmelj, direktorico območne gospodarske zbornice Mirjam Božič ter z drugimi vodjami oddelkov in referatov, slikali pred novogoriško občinsko palačo.

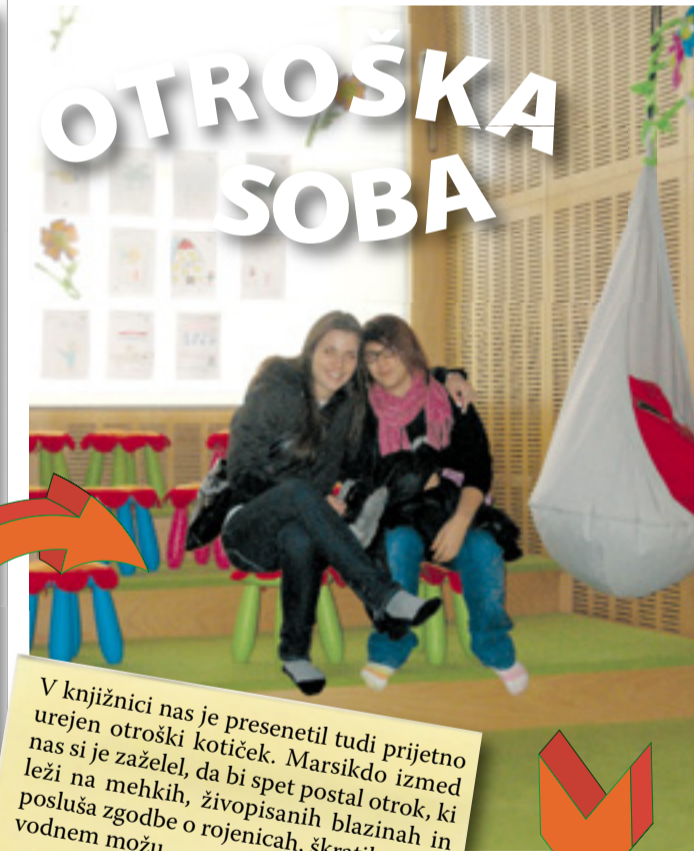
GASILSKA SLIKA

Med pogovorom so nam ponudili različne pijače in čokoladne bombone. Poleg tega smo dobili mape, v katerih so bile zgibanke o posameznih slovenskih območjih, turistične informacije o pomembnih krajih v novogoriški okolici ter zgoščenka.

BEVKOVA KNJIŽNICA

Ob 14:00 sta nas v veliki, svetli in moderni Bevkovi knjižnici sprejeli prijazni pini in si v njunem spremstvu ogledali pritličje, kjer se nahajajo cicanov ogladali tiček, knjige za najstnike in leposlovje za mlade. V prvem nastopju pa smo občudovali originalen izvod Dalmatijev posebni sobi. Tam imajo shranjene tudi nekatere druge dragocene knjige. Ta soba ni dostopna vsem obiskovalcem. Kasneje smo si ogledali še video sobo, glasbeno sobo in oddelek za strokovne knjige.

OTROŠKA SOBA

V knjižnici nas je presenetil tudi prijetno urejen otroški kotiček. Marsikdo izmed nas si je zaželel, da bi spet postal otrok, ki leži na mehkih, živopisnih blazinah in poslušajo zgodbe o rojenicah, škratih, o vodnem možu...

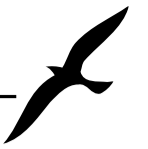

...CNA DVORANA

Po ogledu Bevkove knjižnice smo se odpravili na avtobusno postajo, kjer nas je ob 15. čakal avtobus. Ta nas je po dolgem in utrudljivem, a lepem in zanimivem jutru spet peljal čez mejo.

POVRATEK V GORICO

POMEMBNE, A NAM NEPOZNANE TRŽAČANKE

Ljudmila Modic Prunk (1878 - 1947)

mladinska pesnica in pisateljica

STrstom dvajsetega stoletja, in življenjem v njem, je do konca prve svetovne vojne tesno povezano ime mladinske pesnice in pisateljice Judmille Prunk, ki je bolj znana s svojim pesniškim imenom Utva. Rodila se je sicer v Ljubljani, vendar bi brez Trsta tudi Utve ne bilo. Njena razvojna pot je nekaj izjemnega, saj se sliši skoraj kot pravljica. V sebi je združevala dolensko tenkočutnost, gorenjsko odločnost in primorsko narodno zavednost. Njen oče je bil Dolenjec doma iz Velikih Lašč, mati Gorenjka, mož pa zelo aktiven tržaški Slovenec, dolgoletni tajnik dramatičnega društva in časnikar. Iz neizobraženega dekletca se je Mila v Trstu razvila najprej v pesnico čustveno obarvanih in sanjavih pesmic, ki so se pa že opirale na pristno in resnično doživljanje otroške duše. V tistih prvih začetkih je bila še pod močnim vplivom nemškega pesnika Heineja. Po poroki se je zresnila in njene pesmice so dobile nove tone.

Če hočemo danes izvedeti o pesnici in pisateljici Utvi kaj več, bomo naleteli na prazne, nepopolne liste. Slovenska literarna kritika se ni nikdar poglobila v mladinsko pesništvo, vedno ga je obravnavala samo mimogrede, površno in mu v literarnih zgodovinah posvetila le besedo ali dve. Zdi se mi, da je edina izjema Oton Župančič, čigar Ciciban je bil deležen temeljite obdelave. Utve seveda ne moremo primerjati z Župančičem, prav gotovo pa bi zaslužila vsaj nekaj besed tudi v literarnih ocenah in zgodovinah, posebno še, ker je zrastle samorastniško, tako rekoč sama iz sebe.

Minka Govekarjeva je v knjigi Slovenska žena l.1926 zapisala, da otroku njena »pesem še dolgo drhti v srcu, saj je vse naslikano tako pristno in resnično, da kar ne more brez trajnega vpliva mimo otrokove duše. Pa tudi odrasli najdemo užitek v njih«. To je ena redkih ocen iz prve dobe Utvine pesniške ustvarjalnosti, ko je začela objavljati v mladinskem listu Vrtec. Pot do teh prvih objav pa je zelo nenavadna.

Ljudmila Modic se je rodila 4. julija l.1878 v Ljubljani. Njen spomin seže daleč nazaj med drugo in tretje leto, ko je toliko zrastle, »da sem se že lahko z noskom oprla ob stol, na katerem so bile razpostavljene lesene ovčke, smrečice in hišice, ki mi jih je prinesel Miklavž«, je povedala v intervjuju l. 1932 za revijo Žena in dom (str. 17). »In ta spomin je najsveteljši iz moje otroške dobe«, je še dodala. Njen oče je bil takrat davčni uradnik v Radovljici. Po več dni skupaj je v tistih letih preživela pri svoji babici, po materini strani, v Dvorski vasi pri Begunjah. Tistih časov se rada spominja. »Pozimi je sedela babica na zapecku, jaz pa na peči, in pomenkovali sva se važne reči. Poleti pa sva imele opravka na vrtu v sadovnjaku pod hruško medenko, ki je cvetela in rodila samo za čebelice in naju. Ko je prišla potovka skozi vas, mi je babica kupila blago za novo obleko in ga dala sešiti po moji želji pri vaški mojškri. Dolgo, široko krilce in kučmajko. In ko se je bilo treba vrniti domov v Radovljico, me je oblekla v novo kmečko obleko... Posadila me je v poljsko cizo in poklicala bajtarjevega ta Janezastega, da me je odpeljal k staršem.« Izpisala sem si ta odlomek iz intervjuja, ker bolje kot karkoli drugega pričča o njenih toplih čustvih, ki so ji petdeset let pozneje privrela na dan ob spominu na babico. »Z babico vred je preminul zame lep detinjasti čas, kajti nikjer ni bilo več zatočišča, in moja je bilo hudo«, končuje Utva svoje misli na babico. Še preden je začela hoditi v

šolo, je bil oče prestavljen v Kamnik, pozneje pa v Novo mesto. Tam so ji v šoli »vteпали nemščino v glavo«, dokončala je osnovno šolo v Kostanjevici, pa še to je obiskovala neredno, zaradi česar je bila mati vedno v sporu s šolskimi oblastmi. Doma se je morala učiti naskrivaj, zgotaj zjutraj, dokler mama ni vstala. Potem je morala knjige skrivati pred njo. Materi se je zdelo, da so zanjo dovolj »burklje in motika«, zato je ostala do svojega štirinajstega leta doma, čeprav si je želela nadaljevati šolanje.

Takrat pa se je zanjo življenje popolnoma spremenilo. Zaradi žalostnih družinskih razmer jo je vzela k sebi v Trst materina sestra, ki je gospodinjila dvema poslednjima potomcema stare tržaške patricijske družine. Njuna mati je bila sestra pesnika Miroslava Vilharja. Med temi starimi, a dobrimi ljudmi je živela več let. Teta ji je bila druga mati, učila jo je gospodinjstva, kuhe in vseh hišnih opravil. S teto je hodila vsak dan k maši, ob nedeljah pa sta vse popoldne romali od cerkve do cerkve, od prvih do zadnjih večernic. V Trstu je imela Mila tudi več priložnosti za branje in izobraževanje. Tetina prijateljica, sestra nekega župnika iz Istre, ji je prinašala mladinska lista Vrtec in Angelček. Ko ji je doma nepričakovano umrl najmlajši brat, je napisala v spomin najmlajši brat, ki je bil takrat tudi v Trstu, je to pesmico brez njene vednosti poslal v Vrtec. Urednik Kržič je pesem pohvalil in objavil, hkrati pa jo je spodbujal, naj še piše. Tako je postala sotrudnica Vrta, ki ga je nagrado za svoje prispevke poleg Angelčka prejela brezplačno na svoj naslov v Trst. Tudi teta je bila ponosna nanjo in je Vrtec pokazala vsem svojim znancem. To je bilo l.1897. Pri Vrta in Angelčku je potem sodelovala do l.1908. Njeni prvenci so podpisani Judmila M. in Ksaverija. Brat ji je svetoval psevdonom Goska. »Nu, naj bo«, mu je odgovorila, »samo bolj poetično se sliši Utva, in pri tem je ostalo«, je sama povedala.

Tetina prijateljica ji je začela prinašati Dom in svet, iz katerega si je prepisovala Medvedove in Opekove

pesmi. Najljubše pa so ji bile Prešernove poezije, ki jih je takrat dobila v dar. Tudi baron Peter se je začel zanimati za nadarjeno Milo in ji je dal na razpolago knjige iz svoje bogate knjižnice. Mohorjeve, in med njimi Iz življenja svetnikov, je začela prebrati že zgodaj, potem pa Schillerjevo Devico Orleansko. Naučila se je na pamet cele odlomke in ob njih pretakala solze. Brala je tudi Shakespeara, Goetheja, Klopstocka, Bürgerja in še druge. Posebno Lenau in Heine sta ji prirastla k srcu.

V tistem času je pospremila svoj štiri letno sestrico k očetovim sestram na Dunaj. Tam je ostala dva meseca in se marsičesa naučila, ker so bile tete izobražene in ljubeznive. Po povratku v Trst, ji je teta pustila več časa za branje, pisanje in izobraževanje. Očetov bratranec, ki je živel v Trstu, pa jo je na prošnjo dunajskih tet uvedel v slovensko družbo, kjer je spoznala svojega bodočega moža Josipa Prunka. Ko je začela l.1897 izhajati Slovenka, je bila kmalu tudi Mila med njenimi sodelavkami. V petem in šestem letniku je pod psevdonomi Mila, Trst in Utva, Trst objavljala pesmi. V istem času srečamo njeno ime tudi že v Ljubljanskem Zvonu, (v letnikih 1903 do 1910), pozneje v Slovanu, (v l.1903 do l.1911); v Edinosti in Slovenskem narodu pa je objavljala podlistke. Ob vsem tem pa se je hotela osamosvojiti in si poiskati službo. Pridno se je sama učila in l.1900 opravila v Gorici privatni izpit za otroško vrtnarico. Takoj potem se je našlo zanjo mesto na Ciril-Metodovem zavodu na Greti.

L.1904 se je poročila in se poslej poleg pisanja vsa posvetila družini. Naslednje leto se ji je v Sežani rodila hčerka Ksenija, poznejša mladinska pisateljica in ilustratorica številnih knjig, med katerimi so tudi Krugljevski njene matere Utve, v drugi povečani izdaji l.1924. Prvo izdajo Krugljevski je že l.1915 založila knjigarica J. Štoka v Trstu, v njej so zbrane najboljše pesmi iz Vrta.

Poleg pesmi pa je Utva pisala tudi že pripovedke in pravljice, ki so izšle l.1913 pri Mohorjevi družbi v Celovcu z dvema imenomema Utva in

Mira. Zelo vesten in natančen sodelavec SBL v Ljubljani France Koblar, (kratica Kr), ki je podpisal prispevek o Judmili Prunkovi, navaja kot soavtorico Miro Šega. Ker Marica Gregorič ni nikdar pisala pravljic, je zelo verjetno v njeni bibliografiji v Trstu napačno navedena kot soavtorica Utve. Pravljice je ilustriral Viktor Cotič, poznejši tržaški akademski slikar, ki je v svojih mladih letih nastopal tudi v tržaškem gledališču v Narodnem domu in imel po pričevanjih precej igralškega talenta. Zaman pa iščemo nje-

Kljub pisateljstvu in pesnjenju pa je bila prepričana, da je za ženo najpomembnejši dom in družinska sreča. Zato se je v zadnjih letih v veliki meri posvečala gospodinjstvom in njihovim in jih objavljala v Življenju in svetu ter v Ženi in domu.

O Utvinem življenju in delu je pisal l.1925 Srečko Kosovel (Ženski svet, III. letnik, str. 177 - 180). Dve leti pred tem so izšle v njeni priredbi Andersenove pravljice. Že prej v Trstu in pozneje v Ljubljani je pripravila več priložnostnih spevoiger za šolske prireditve. Avgusta Danilova se spominja, da je Prunkova iz ljubeznivosti večkrat suflirala v Narodnem domu. Že l.1923 je bila v Ljubljani poverjenica uprave in uredništva Ženskega sveta. Pridobivala je sotrudnike in nabirala naročnice (P. Hočvar: Pot se vije, str. 124). Kamorkoli pogledam, odkrijem kaj novega iz življenja te zanimive žene, ki je ostala vse življenje skromna in varčna gospodinja, skrbna, ljubeča žena in mati. Zanimalo jo je gospodinsko delo in veselila kuha. Ponosna je bila, če ji je kdo povedal, da se je po njenem receptu pripravljena jed posrečila. Vesela je bila, če je srečala otroka, ki je deklamiral kako njeno pesem. Od l.1922 do l.1932 je urejala za Jugoslovensko Matico Gospodinski koledar, in tudi sama objavljala v njem. Potem ga je do l.1937 izdajala v samozaložbi. Javne delavke je cenila samo, če so bile tudi dobre gospodinje in matere. Bila je prepričana, da potrebuje tudi izobražen mož (Prunk je bil pravnik) ob sebi ženo, ki mu je tovarišica, ki ga v vsem razume, in mu vse zaupa. »Poleg tega pa mu mora biti obenem mati, gospodinja, varuhinja, kuharica, perica, likarica, šivilja - z eno besedo žena«. Tako je njeno mnenje o vlogi žene v družini. »Z zmernimi dohodki svojega moža«, je še povedala, »sem uredila dom in gospodinjstvo varčno, dobro se zavedajoč, da nisem v zakon prinesla drugega kakor ljubezen in delavne roke, in oboje sem morala voditi z razumom«. Zrastle je v domu, kjer ni bilo razumevanja, se v življenju kalila in ostala vseskozi skromna, pravo nasprotje marsikatero svoje sodobnice.

Njene Otroške pesmi je že po njeni smrti uredil l.1951 Mile Klopčič. Istega leta je izšla njena slikanica Krtek Buc, l.1953 pa še slikanica Kaj je videl Mižek Figa (MK). To njeno pesem, ki jo je ilustriral D. Petrič so otroci še v šestdesetih letih prejšnjega stoletja radi prebirali, medtem ko je ona umrla že 29. marca l.1947.

O njenem literarnem delu je še najbolj kritično in poglobljeno pisal Srečko Kosovel v že prej omenjenem Ženskem svetu. »Njene prve pesmi so nežno čustvene, odete v lahno tenčico sentimentalnosti, pristen izliv nežnega ženskega srca«, pravi Kosovel. Kadarkoli hočejo biti veseli pa so premalo plastične. Mnoge so bolj lirična razpoloženja kot pristne otroške pesmi. V svojih feljtonih nam kaže Prunkova življenje iz hudomušno smešne strani. Njene pravljice bi se lepo brale, ko bi ne bile tako vsiljivo preobložene, še zapiše. Pesmi iz druge izdaje Krugljevski (l.1924) pa Kosovel s popolnoma mirno vestjo uvršča med naše dobre otroške pesmi, saj imajo vse lastnosti dobre mladinske pesmi. Zbirka je vredna priporočanja, pravi.

»Delo in življenje Utve združuje v sebi vse one značilne poteze naše kulturne delavke - žene: talent, čustveno lirično naravo in ne do viška razvite zmožnosti. Kajti pot do razcveta in razmaha ženinoga talenta vodi preko njene osvoboditve, končuje svoje razmišljanje Srečko Kosovel.

Lelja Rehar Sancin

SPOMIN NA PARTIZANSKO ZDRAVNICO DR. PAVLO JERINA - LAH

Široko srce in topel pogled v zavetju Trnovskega gozda

Primarij dr. Pavla Jerina - Lah (15. 2. 1915 - 12. 11. 2007) se je rodila v železničarski družini v Borovnici. Mladostna leta in začetno šolanje je obiskovala v Borovnici in na Vrhniki.

Vzgojena v družini s socialnim čutom in človeško ljubeznijo se je vpisala na medicinsko fakulteto v Ljubljani in študij dokončala v Zagrebu leta 1940.

V Ljubljanski bolnišnici se je posvečala kirurgiji, njeni priljubljeni stroki.

Ob razpadu Jugoslavije in okupaciji se je vključila v delo Osvobodilne fronte in pomoč prvim ranjenim partizanom. Jeseni 1943 je po nemški zasedbi Ljubljanske pokrajine skupaj s sošolklo in prijateljico dr. Franjo Bojc zdravila ranjene partizane v bolnici v Ribnici. Doživela je prvo nemško sovražno ofenzivo. Pri reševanju ranjencev, sta bili obe zajeti in po večmesečnem zaporu izpuščeni. Decembra 1943 sta se pridružili partizanom v štabu 9. korpusa NOV na Primorskem. Z njima je prišla pomembna zdravniška pomoč, ki je obogatila partizansko saniteto na Primorskem. Dr. Pavla je prevzela vodstvo prve partizanske bolnice, postavljene v Trnovskem gozdu, ki jo je zgradil dr. Aleksander Gala - Peter, prvi partizanski zdravnik na Primorskem. Pred dnevi, dne 16. novembra, smo se od naše drage dr. Pavle Jerina - Lah poslovili na ljubljanskih Žalah in v Ložu.

Spoznal sem jo januarja 1944 ob njenem prihodu v komaj zgrajeno barako za ranjence. Takrat je prevzela vodstvo Partizanske bolnice, imenovane po njej - bolnica Pavla.

Slovo od najdražjih, s katerimi sem delil svojo mladost, ustvarjalnost, požrtvovalnost in trud za zmago in osvoboditev domovine, je boleče in polno čustvenih spominov, veselja, strahu in upanja.

Ob slovesu se mi vrača spomin na ves čas partizanstva v bolnici, v kateri sem kot okrevajoči ranjenec postal njen spremljevalec, pomočnik, tovariš in prijatelj.

Bil je čas veličastnega doprinosa mlade zdravnice, ki je v skromnih barakah sredi Trnovskega gozda reševala življenja, lajšala bolečine in invalidnost ranjenim partizanom. Prihajali so iz oddaljenih in bližnjih borb, okrvavljeni, izmučeni, lačni in prezebli. Bili so borci za svobodo Primorske, osvobodjeni ujetniki iz italijanskih in prebežniki iz nemških taborišč, Rusi, Čehi, Poljaki in Francozi ter številni italijanski antifašisti iz partizanskih brigad.

Prišli so v njeno partizansko bolnico, ki jo je vedno imenovala »naš dom«, dom v katerem so ranjenci na novo zaživeli v varnem zavetju, polnem ljubezni, skrbi, nege in požrtvovalnosti dr. Pavle in njenih pomočnikov, partizanskih bolničark in bolničarjev.

Dr. Pavla, naša rešiteljica, je bila širokega srca, polna ljubezni, ki jo je razdajala med ranjence, bila je toplega in pomirujočega pogleda, ki je vzbujal upanje in zaupanje ranjenim in bolnim partizanom.

Ob njej smo okrevajoči ranjenci spoznali vso veličino naše zdravnice, naše učiteljice medicinske spretnosti in vrednosti ponovnega življenja.

Mladi, okrevajoči ranjenci, neuki medicinske vede, smo bili deležni osnovne zdravniške vzgoje, nege in pomoči. Postali smo bolničarji, njeni pomočniki. Ves čas vojne vihre nam je bila vzor njena velika strokovnost, požrtvovalnost, ljubezen in človeška toplina, ki jo je razdajala preko 1600 ranjencem in bolnikom v številnih njenih postojankah.

Neštete ofenzive, ki so jih Nemci sprožili z namenom, da odkrijejo in uničijo varno zavetje ranjencev, so na-

Na fotografiji desno dr. Pavla Jerina - Lah, spodaj transport ranjenih partizanov s konjsko vprego na letališče pri Ložu, od koder so jih zavezniška letala prevažala v Bari. Na drugi fotografiji prenos ranjencev v zasneženem Trnovskem gozdu

rekovala ne samo evakuacije in skrivanje ranjencev v varna skrivališča, pač pa še večje napore in trud za njihovo varnost. Barake so bile so zgrajene sredi Trnovskega gozda, trikrat zapuščene zaradi dekonspiracije in ponovno zgrajene v težko dostopnih in pred sovražnikom varnih soteskah idrijskih gozdov.

Koliko napornih pešpoti so tedanje okoliščine zahtevale od naše Pavle odpravljala se je v oddaljena skrivališča in okrevališča in ko je tam oskrbela ranjence, jo je čakala dolga in tvegana pot vrnitve v centralno bolnico. To so bile njene dnevne dolžnosti in poti od operacijske barake in težkih operacij do nevarnih poti, kjer je bil pogosto prisoten sovražnik.

Dr. Pavlo je vzljubil ves primorski narod. Poimenovali so jo - naša legendarna zdravnica dr. Pavla. Njen doprinos k osvoboditvi Primorske bo ostal izpisan z zlatimi črkami. Dr. Pavla je bila vedno v središču spomina in pietete do padlih in ranjenih za svobodo Primorske.

Kmalu po osvoboditvi je bila premeščena v Beograd, kjer je postavila na noge odlično organizacijo transfuzijske službe v Srbiji.

Ponovno sva se srečala tu, v naši Ljubljani, ona upokojenka, vendar polna moči in zagona, da v življenju naredi še kaj dobrega. Ustanovila je Sekcijo partizanskega zdravstva pri Slovenskem zdravniškem društvu. Desetletja je kot predsednica združevala še živeče partizanske zdravnike.

Skrbno je preučila zgodovino nastanka, dela in organizacijo partizanskega zdravstva na Slovenskem, ki je bilo edinstveno v okupirani in podjarmljeni Evropi. Številni so njeni strokovni prispevki v medicinski literaturi, bogati z izkušnjami partizanskega zdravstva, ki so danes lahko učna snov mladim zdravnikom. Postala je častni član Slovenskega zdravniškega društva.

Njena aktivnost je zgodovinsko pomembna za strokovno in organizacijsko delo pri preučevanju partizanskega zdravstva v NOB. Nastal je

obširen strokovni arhiv partizanskih izkušenj. Sekcija in njeno dolgoletno predsedovanje je združilo in povežalo partizanske zdravnike. Spodbudilo je tudi primorske rojake, ranjence, invalide in njihove svoje k obujanju in ohranitvi spomina na pot reševanja

ranjencev in invalidov iz bolnice Pavle in Franje na letališče na Notranjskem in dalje z zavezniškimi letali v urejene bolnice v Italijo.

Dr. Pavla ni nikoli pozabila na svoje ranjence, ki so v poznih letih iskali pomoč. Našla je čas za obisk in

pogovor z bolnikom in zdravnikom in tako dala pogum in moč trpečim. Imela je široko srce, ki bije tudi za druge, poznane in nepoznane.

Dr. Pavla je ves čas po vojni nosila v sebi željo, da vse to bogato življenje, ki ga je doživljala v partizanski bolnišnici, opiše v knjigi o življenju ranjencev in njihovih rešiteljev. S srčnostjo in trdom je napisala knjigo, tudi s prispevki ranjencev in osebja. Knjiga nosi naslov Partizanska bolnišnica v Trnovskem gozdu in je izvirna ter bogat prispevek k zgodovini partizanske sanitete na Primorskem.

Druga njena dolgoletna želja je bila, da se postavi, tam kjer je stala partizanska bolnica sredi Trnovskega gozda, spominsko obeležje bolnici Pavla. Želji za postavitve spominskega obeležja sta prisluhnila občina Idrija in Zveza borcev. Dr. Pavla ga je odkrila avgusta 1999 ob navzočnosti številnih prijateljev Kluba bolnice Pavla in Franje, še živčih ranjencev in njihovih svojcev, primorskih rojakov in borcev.

Veder in vesel obraz naše Pavle ob izpolnitvi njenih želja so vsi navzoči prisrčno pozdravili. In še zadnjič, bila je že v letih, ko je naša Pavla aktivno podoživljala prehojeno pot, pot po poteh trnovskega gozda, v katerem je zdravila in reševala ranjene partizane, jim vračala zdravje, mir in zavetje.

Izpolnila je svoje poslanstvo, svoje želje in hrepenenja. Izmučeno telo je mirno zaspalo. Za njene zasluge v NOB je bila proglašena za častno občanko občin Idrija in Logatec. Pogosto in nadvse dobrodošla je prihajala tudi na Tržaško ob srečanjih med pobratena občinama Logatec in Repentabor. Bila je nosilka Spomenice 1941 in številnih državnih in družbenih odlikovanj.

Dr. Pavla je imela moč, pogum, vztrajnost in široko srce, polno ljubezni do drugega, do vsakogar, čigar življenje je bilo ogroženo in potrebno pomoči.

V Ljubljani, 16. novembra 2007.

Dr. Ivan Cibic

V PETEK IN SOBOTO BO SEJEM AGROMIN NA DOLGI KRONI

Plodno sodelovanje Kmečke zveze in koprsko Skupnosti Italijanov

Nositelja čezmejne projekta Agromin – kmetijstvo manjšin Deželna kmečka zveza in Obalna samoupravna skupnost italijanske narodnosti Koper vabita na Sejem Agromin, ki se bo vršil v petek 7. decembra 2007 in v soboto 8. decembra 2007. Sejem je pomembna prireditel v okviru tega projekta, ki si postavlja kot prvenstveni cilj promocijo, uveljavljanje in širjenje poznavanja tipičnih kmetijskih pridelkov in izdelkov čezmejnega tržaško istrskega območja.

Drugi pomemben cilj, ki ga nositelja projekta zasledujeta, je utrjevanje in širjenje sodelovanja med manjšinama, ki se lahko razvije vajemno korist in v korist celotne skupnosti na obeh straneh izginjajoče meje, v pomemben dejavnik sožitja, kulture in gospodarske rasti.

Sedež sejma, katerega odprtje bo v petek 7. decembra ob 11. uri, bo na novo urejeni Center za promocijo in pokušnjo kmetijskih pridelkov in izdelkov ter njihovo prodajo na Dolgi kroni v dolinski občini. Za ureditev Centra je pos-

krbela zadruga Dolga krona, ki ga namerava trajno koristiti za vrsto pobud, vezanih na že omenjene pobude ter na dejavnosti na področju kmečkega turizma. Center bo tudi skrbel za promocijo krajevni naravnih lepote, zanimivosti in posebnosti.

Na sejmu bodo sodelovali pridelovalci, kot posamezniki ali v zadružnih oblikah, iz obeh strani meje. Predstavili bodo svoje pridelke iz vseh najbolj razširjenih in na tem območju tradicionalno prisotnih proizvodnih usmeritvah: vinarstva, oljkarstva, sirsarstva, zelenjadarstva, sadjarstva, čebelarstva in suhih mesnin.

Prireditel bo torej izredna prilika za spoznavanje našega sicer po količini majhnega, a po kakovosti edinstvenega kmetijskega prostora, ki se lahko ponasa s pridelki in izdelki izrednih organoleptičnih lastnosti.

Prireditelji bodo v zelo bogat spored, ki spremlja dvodnevni sejem, vnesli tudi vodeno pokušnjo domačega olja in vina, da na ta način nudijo ceniteljem

domačega olja in vina možnost strokovnejšega in kritičnejšega pristopa do teh dveh proizvodov, biserov območnega kmetijstva.

Deželna kmečka zveza se zahvaljuje vsem proizvajalcem, ki bodo sodelovali na prireditvi s svojimi kmetijskimi dobrinami, ker bodo s tem dokazali vitalnost in kakovost našega primarnega sektorja ter istočasno nudili možnost širšemu krogu ljudi, da spoznajo našo kmetijsko stvarnost.

Utrjevanje in širjenje poznavanja te stvarnosti pa je učinkovito sredstvo za uveljavljanje kmetijske dejavnosti, ki ji širša javnost, predvsem zaradi nezadostne osveščenosti, ne priznava vedno v zadovoljivi meri nenadomestljive vloge, ki jo kmetijstvo ima kot proizvajalec dobrin ter kot varuh narave in hranitelj bogate podeželske kulturne dediščine.

Razlogov za obisk sejma, ki ga bodo spremljale tudi kulturne prireditve, je torej več kot dovolj, zato prireditelja računata na številno prisotnost vseh, ki jim je pri srcu naša kmetijska stvarnost.

LJUBLJANA - Poziv k spoštovanju varnostnih ukrepov

Izbruh prašičje kuge na Hrvaškem in v Sloveniji

LJUBLJANA - Veterinarska uprava RS (Vurs) je včeraj prejela obvestilo hrvaških veterinarskih oblasti, da so potrdili izbruh klasične prašičje kuge v kraju Podbrezovica Gornje, ki je od slovenske meje oddaljen približno tri kilometre. Ogroženi 10-kilometrski pas obsega tudi nekatera naselja v Sloveniji, zato je Državno središče za nadzor bolezni že določilo ukrepe za ogroženo območje. Na tem se v skladu z registrom živali nahaja 185 gospodarstev s skupno 659 prašiči, so sporočili iz Vursa. Ogroženi 10-kilometrski pas obsega nekatera naselja v občinah Majšperk (Kupčini vrh), Rogatec (Dobovec pri Rogatcu, Donačka Go-

ra, Log, Rogatec, Sv. Jurij, Tlake, Trlično in Žahenberc) in Žetale (Čermoziše, Dobrina, Kočice, Nadole in Zetale).

Takoj se je sestala Državno središče za nadzor bolezni, ki je določilo ukrepe za ogroženo območje in lokacijo lokalnega središča za nadzor bolezni, ki je na Ptuj. Med ukrepi, ki veljajo v 10-kilometriškem območju, so identifikacija in popis gospodarstev, ki redijo prašiče, večja prepoved premikov in prevoza prašičev, čiščenje in dezinfekcija prevoznih sredstev, rejec mora prijaviti vsak pogin prašiča uradnemu veterinarju, prepovedan je promet z merjaščevim semenom, nujna je postavitev dezinfekcijskih bari-

er na vhodih in izhodih na gospodarstvo ali v objekt.

Slovenske rejce prašičev, posebej ob hrvaški meji, Vurs znova poziva, da upoštevajo že večkrat objavljene splošne preventivne ukrepe, kot so dosledno spoštovanje prepovedi krmiljenja prašičev s pomijami, preprečevanje stika divjih prašičev z domačimi prašiči, ustrezna označitev in evidentiranje živali, tako da je mogoče spremljanje živali od rojstva do pogina oziroma zakola, zagotavljanje zdravstveno neoporečne pitne vode in krme za živali in zagotavljanje predpisanih higienskih razmer v objektih, kjer se redijo živali. (STA)

NASVETI STROKOVNJAKA

Kmetijska opravila v mesecu decembru

December je zadnji, a tudi eden najhladnejših mesecev v letu. Kmetijskih opravil je sedaj vedno manj. Zato se posvetimo opravilom, za katera v drugih mesecih ni časa. Razno orodje in pripomočke očistimo in preverimo njihovo stanje. Žage in rezila nabrusimo. Na vrtu ali njivi preverimo stanje ograj, kolov, vezi in oporo pri mladem drevju. To je v naših krajih z burjo še posebej pomembno.

VINOGRAD – Če ni premrzlo, začnemo ali nadaljujemo z zimskim obrezovanjem trte, pa čeprav to opravilo raje prenesemo na konec zime. Sedaj obrezujejo le večji vinogradniki, a le, če ni prehladno.

V tem času preverimo stanje kolov in žic, posebno pa njihovo stabilnost, saj morajo biti kos bodisi teži proizvodnje v prihodnjem letu, kot tudi burji. Na ta način ugotovimo, koliko jih bomo morali zamenjati in imamo do pomladi čas, da si jih nabavimo. Lahko tudi pregledamo, koliko trt nam manjka in če še ni mraza, pripravimo luknje za nove trte. Vinograd gnojimo s fosforjem in kalijem. Sedaj je tudi čas, da po potrebi gnojimo s hlevskim gnojem ali drugimi organskimi gnojili.

KLET – V kleti občasno nadzorujemo mlado vino. Najbolje je, da to opravimo z laboratorijsko analizo. V primeru drugih problemov se posvetujemo s strokovnjaki.

OLJČNI NASAD – S pobiranjem oljk smo po vsej verjetnosti povsod že končali. Po pobiranju škropimo z bakrovimi pripravki, bodisi proti morebitni oljčni kozavosti, kot tudi, da enoletne veje bolje olesejijo in postanejo tako bolj odporne zimskim nizkim temperaturam.

Tudi v oljčnem nasadu lahko gnojimo s fosforjem, kalijem in po potrebi s hlevskim gnojem.

Mrli oljčni nasadi so v zimskem času pogostokrat izpostavljeni obiskom srn. Najbolj so jim všeč mladi vršički. Da zaščitimo mlade oljke pred srnami, jih lahko pokrijemo z mrežastimi vrečami. Pokrijemo vse zelene dele in zavežemo na spodnji strani. Lahko uporabljamo tudi pajčevinasto vlakno, ki obenem brani rastline pred pozebami. Spomladi zaščitimo snamemo. Lahko tudi nasad ogradimo. Pred mrazom zavarujemo mlada oljčna drevesa s pajčevinastim vlaknom. Tla približno nad koreninami posujemo s suhim listjem ali s kakim drugim organskim materialom.

OLJČNO OLJE – Po končani predelavi hranimo olje v posodah iz inertnih polietilenskih smol ali iz nerjavečega jekla. Olje lahko hranimo tudi v temnih steklenicah. Tudi prostor, v katerem hranimo olje, naj bo čim temnejši, da se s svetlobo ne bi pokvarilo. V prostoru poleg tega naj ne bo močnih vonjev. Temperatura prostora, kjer hranimo olje, naj bo okrog 15°C.

SADNI VRT – Skrajni čas je, da sadna drevesa sadimo, a le, če ni premrzlo. Tudi sadni vrt gnojimo. Pobiramo še zadnje sadje, če ga je še kaj, vendar pred hujšim mrazom.

ZELENJAVNI VRT – V decembru zelenjadni vrt še vedno nudi nekaj svojih pridelkov. Če ni prehladno, dobro rastejo solata, sladki janež, špinata, motovilec in ohrovt. Skrajni čas je, da pobiramo cvetačo. Če jo hočemo pred mrazom zavarovati za nekaj dni, zvežemo liste nad glavo. Vse zelenjadnice, ki jih gojimo sedaj, bolj-

rastejo v tleh, kjer voda odteka hitreje. Bolje je, da so gredice rahlo dvignjene za približno 15 do 20 cm. Gredice naj bodo ravne, da voda ne zastaja. Gredice lahko tudi uredimo, da so nekoliko ukrivljene, tako, da je sredina gredice na najvišji točki.

Vrtnine zavarujemo tako, da zgradimo preprost tunel. Da jih zavarujemo za krajši čas pa jih pokrijemo s pajčevinastim vlaknom. Lahko jih zavarujemo tudi z oljčnimi vejicami ali slamo. V slučaju, da rastline potrebujejo vodo, moramo zalivati zelo previdno in pazimo, da ne močimo rastlin.

Vrt sedaj lahko obdelujemo. Nikoli ne smemo obdelovati prevlažne zemlje, da se ne bi pokvarila njena struktura. Pred obdelovanjem zemljo gnojimo s fosforjem in kalijem, pa tudi z morebitnimi organskimi gnojili. Med obdelovanjem gnojila pokopljemo.

Če mi premrzlo, lahko še sejemo motovilec, bolje pod tunelom ali v rastlinjaku. Prav tako lahko sejemo radič. Sladki janež pobiramo 2 do 3 tedne po beljenju, pobirati ga moramo, preden gre v seme.

V shrambi bodimo pozorni na pridelke, kot so krompir, čebula, buče, jabolka, kivi. Odstranjujemo gnile in poškodovane primerke. Poškodovane, a še užitne pridelke porabimo najprej. Shrambo občasno zračimo. Pazimo tudi, da zrak v prostoru ni presuh. Občasno moramo zato ovlažiti ozračje. Paziti moramo tudi, da niso jabolka preblizu krompirja, saj etilen, ki se sprošča iz njih, povzroči hitrejšo kaljenje krompirja. Če smo spravili korenček, gomoljno zeleno in druge korenovke v pesek, mora slednji biti vedno vlažen, a ne moker, da ne bi pridelki začeli gniti. Po navadi trajna zelišča, ki jih običajno gojimo, dobro prestopajo zimo v zunanjih prostorih, posebno v bolj zavetnih krajih in v Bregu. V primeru temperaturnih nihanj spravimo vaze v notranje prostore. Postavimo jih na svetel in ne prehladen prostor. Pred tem jih lahko nekoliko obrežemo, posebno mrtve in poškodovane dele in liste. Enkrat na teden jih zmerno zalivamo.

OKRASNI VRT – Okrasne lončnice, ki niso trpežne za mraz, spravimo v zaveten prostor. Velikim rastlinam pokrijemo krošnjo s pajčevinastim vlaknom, zemljo pa s suhim listjem ali drugim organskim materialom. Če je zelo mraz, zaščitimo tudi vrtnice. Poletne čebulice očistimo, posušimo in shranimo.

Odpadlo listje pograbbimo in ga spravimo na kompostni kup ali pa ga uporabimo za zastirko med grmovnicami in trajnicami. Če pa je listje zdravo, ga lahko tudi pustimo vse do pomladi, da je prepuščeno deževnikom in vsem mikroorganizmom, ki skrbijo za reciklažo organskih snovi.

Za konec še par nasvetov, če za božično drevo uporabljamo smreko s koreninami. Drevo naj raste v primeru veliki vazi. Za na primer meter visoko smreko uporabljamo vazo s premerom 22 cm. Božično drevesce v vazi postavimo na svetel prostor in daleč od grelca. Smreka ne trpi dosti suhega zraka, ki je v stanovanju. Zato jo moramo po malem zalivati. Dobro ji dene tudi, da jo občasno orosimo. Po končanih praznikih moramo smreko polagoma prilagajati hladnejšim temperaturam. V marcu, ko je hujši mraz mimo, jo zopet postavimo na prosto.

Magda Šturman

MANJŠINE - Doutzen Kroes posodila obraz kampanji za jezik

Slavna manekenka promovira frizijščino

Doutzen Kroes, manekenka, ki je posodila svoj obraz kampanji za promoviranje frizijščine

Nastopa na naslovnica najbolj znanih modnih revij na svetu, tudi Vogue ji je namenila platnico; snubijo jo vse najuglednejše modne hiše in znanec so njene fotografije za znanega italijanskega kreatorja Valentina; svoj obraz je dala »na posodo« znanemu francoski znamki kozmetike L'Oréal; je tudi daleč najbolj plačana manekenka na Nizozemskem. Sedaj je 22-letna Doutzen Kroes svoj obraz dala na razpolago kampanji za promoviranje frizijščine Praat mar Frisk in se s tem oddolžila svoji rodni deželi, Friziji. »Pokazati želim ljudem, kako lepa je frizijščina in jih prepričati, da imamo nešteto razlogov, da smo lahko ponosni na svoj jezik,« je dejala na predstavitvi kampanje, ki jo prireja frizijška organizacija Afuk.

Doutzen Kroes sicer živi v New Yorku, vendar s prijatelji in sorodniki vsakodnevno po telefonu in po elektronski pošti komunicira v frizijščini. Nova kampanja za frizijški jezik se začne v teh dneh v frizijški grofiji Tytsjerksteradiel, natanko v kraju, kjer je Doutzen Kroes doma. K tej pobudi sta znano manekenko privabila predsednica uprave v Tytsjerksteradielu Houke Rypstra in frizijški deželni minister za kulturo Jannewietske de Vries.

Namen kampanje je spodbujanje Frizijcev, da pogosteje govorijo v frizijščini; to velja predvsem za področja, kjer je frizijški jezik redkeje v rabi. »Frizijci se ne smejo nikoli sramovati rabe svojega jezika,« je manekenka izjavila v pogovoru za frizijško televizijo Omrop Frislan. »Prav tako ne smejo biti zaskrbljeni, če je pri njihovi nizozemščini občutiti frizijški naglas,« je dodala. Po mnenju Doutzen Kroes imajo ljudje na Nizozemskem še vedno nekaj neupravičenih predsodkov do Frizije in Frizijcev, zlasti glede izgovorjave: »Nizozemščina je trd jezik, frizijščina pa zveni mehkeje, glas je prijaznejši in prijetnejši,« je dejala.

Potovanja po svetu in življenje v tujini, daleč od Frizije in tudi od Nizozemske, so pri Doutzen Kroes utrdili zavest o vrednosti njenega izvora in svojega jezika. V njenem primeru ta zavest verjetno nikoli ni odmrila. Njen stari oče Čibbe Leistra je pisal romane v frizijščini, ona sama zelo rada bere frizijške knjige in v višji srednji šoli je uspešno opravila zaključni izpit iz frizijščine. »Razlika je

Doutzen Kroes

v tem, da ljudje sedaj poslušajo, kaj govorim, ker sem postala slavna. Dejstvo, da govorim v frizijščini spodbuja številne ljudi, da tudi sami

govorijo frizijščino, predvsem s svojimi otroki, in to me res veseli,« je dejala.

Kampanja pa se ne omejuje samo na manekenko Doutzen Kroes, ampak jo sestavlja vrsta pobud. Ena izmed teh so baloni v obliki ustnic, na balonih pa piše Praat mar Frisk (govori frizijško). Krosova pravi, da bo balone ponela s seboj po svetu in se z njimi povsod nastavila fotografom. Namen nove kampanje je, da bi dvignila zavest med Frizijci, spodbujala dvojezičnost in torej večjo rabo frizijščine v zasebnem in v javnem življenju. V več kot desetih letih je to prva kampanja za promoviranje frizijščine.

Doutzen Kroes je prepričana, da ima frizijščina prihodnost. »Jasno je, da se jezik spreminja in da se vanj uvajajo nove besede, vendar je jezik kljub temu živ. Če sem jaz lahko ponosna na frizijščino, so nanjo lahko ponosni tudi drugi,« je še dejala frizijška manekenka.

Onno Falkena

ŠVEDSKA - Nezadovoljstvo

Nove težave za finsko skupnost

Švedski ombudsman za preprečevanje etnične diskriminacije se mora ponovno ukvarjati z vprašanjem pravice do rabe finščine na delovnem mestu. Uslužbenka urada za razvoj zaposlovanja in za izobraževanje odraslih pri županstvu v Uppsali Tiina Kiveliö se je namreč na ombudsmanov urad pritožila, ker so njej in njeni kolegici prepovedali, da se na delovnem mestu pogovarjata v finskem jeziku.

Za zadevo se je takoj pozanimala sindikalna organizacija in predstavnik sindikata se je pogovoril z vodstvom podjetja, vendar je bil neuspešen: podjetje vztraja, da v prostorih in tudi v notranjem bifeju oddelka za socialne storitve v Uppsali uslužbenci lahko govorijo samo v švedščini.

Odvetnica prizadetih uslužbenk zatrjuje, da bo sedaj ombudsman za preprečevanje etnične diskriminacije uradno posegel in poskusil ugotoviti, ali ima delodajalec tehtne razloge, da vztraja pri stališču, da je švedščina edini dovoljeni jezik na delovnem mestu. Zveza Fincev

na Švedskem, nevladna organizacija, ki je bila ustanovljena za zaščito pravic finske skupnosti na Švedskem, pa je sklenila, da bo z zadevo seznanila sekretariat Evropske listine o manjšinskih ali regionalnih jezikih pri Svetu Evrope v Strasbourg.

S Švedske prihaja tudi novica, da je šolski urad v kraju Södertälje protestiral proti odprtju finske šole na Švedskem; organizacija finskih šol na Švedskem je namreč zaprosila za dovoljenje za odprtje finske šole v tem kraju. Ta prošnja pa ni naletela na veliko podporo. Vse krajevne politične stranke, tudi socialdemokrati in zeleni, ji nasprotujejo, nasprotuje ji krajevni šolski urad, vendar ni rečeno, da ne bi ministrstvo prošnji le ustreglo. Na krajevni ravni pravijo, da bi odprtje take šole lahko predstavljalo segregacijo etničnih skupin. Na ministrstvu za šolstvo pa še preučujejo, ali je tako nasprotovanje odprtju nove šole v skladu z ustavo. Če bodo šole odprli, jo bodo otroci lahko obiskovali začenši s prihodnjim letom.

Katriina Kilpi

Severni Irci protestirajo v Bruslju

Evropska poslanka severnoirske katoliške stranke Sinn Féin Bairbre de Brun in senator Pearse Doherty sta bila na čelu 25-članske delegacije, ki se je v Bruslju zavzemala za jezikovne pravice v šestih severnoirskih grofijah. V delegaciji so sodelovali predstavniki vseh najpomembnejših irskih jezikovnih organizacij, namen obiska pa je bil spoznavanje stanja drugih manjšinskih jezikov v Evropski uniji in razprava o nujni potrebi po zakonodaji, ki bi zaščitila irsko govoreče prebivalce Severne Irske. Delegacija se je sestala s predstavniki Evropske unije, z evropskimi poslanci in s predstavniki nevladnih organizacij.

V zvezi s tem obiskom je poslanka Bairbre de Brun dejala, da bi bila najučinkovitejša zaščita za irsko govoreče prebivalstvo poseben zakon o irskem jeziku. »Žal pa je ministrstvo za kulturo zamudilo priložnost, da bi se zavzelo za irski jezik in da bi na pozitiven način osvetlilo predstavilo jezikovno in kulturno različnost na Severnem Irskem,« je še dejala poslanka.

ŠVICA - EUROPEADA 2008 bo tik pred evropskim prvenstvom

Tudi manjšine se gredo svoje nogometno prvenstvo

Leta 2008 se bo v Avstriji in v Švici odvijalo evropsko nogometno prvenstvo. Približno v istem času pa bo v Švici zaživela popolnoma nova pobuda, ki bo nogometnemu prvenstvu zelo sorodna, čeprav na njej ne bodo nastopali veliki evropski šampioni. Pobuda nosi naslov Europeada 2008, organizatorji so Retoromani, najmanjša od štirih jezikovnih skupnosti v Švici, dejansko pa bo to evropsko nogometno prvenstvo manjšin.

Pobuda je nastala na retoromanskih tleh: sprožila sta jo dve krajevni organizaciji: mednarodni kulturni forum Disentis in turistična organizacija Sedrun Disentis. Takoj jo je podprla retoromanska krovna družbeno politična organizacija Lia Rumancha, na mednarodni ravni pa je pokroviteljstvo prevzela federalistična unija evropskih narodnosti FUEN, sicer tudi najstarejša manjšinska organizacija v Evropi.

Načrt temelji na sodelovanju med manjšinami, nosi pa pomenljiv naslov Narodne manjšine ima-

jo žogo. Uradno ime pobude je Europeada 2008, podnaslov pa je Nogometni festival evropskih narodnih manjšin. Gre za nogometni turnir, ki bo potekal v čvickarskem retoromanskem kantonu Grisuns (v nemščini Graubunden) tik pred začetkom »pravega« evropskega nogometnega prvenstva.

Organizatorji pričakujejo, da se bo festivala udeležili 16 nogometnih ekip. Napovedujejo gotovo udeležbo Nemcev iz Danske, DANCEV iz Nemčije, Lužiških Srbov iz Nemčije, Ladincev in Slovencev iz Italije, Okcitancev iz Francije ter Retoromanov in

Italijanov iz Švice. Skorajšnjo prijavo naj bi že napovedali Nemci iz Belgije, Nemci in Ukrajinci iz Poljske, Hrvati in Slovenci iz Avstrije, Aromuni iz Romunije in majhna manjšina Kerneweg iz Cornwalle v Veliki Britaniji. Pričakujejo pa tudi udeležbo nekaterih drugih manjšin, tako Valijanov iz Velike Britanije kot Kataloncev in Baskov iz Španije. Rok za prijavo vsekakor zapade konec decembra, tako da je časa še na pretek.

Tekmovanje bo sila podobno evropskemu prvenstvu. Ekipa bodo razdeljene v štiri skupine, prvi dve izb vsake skupine se bosta uvrstili v drugi krog, nakar bo tekmovalje potekalo z neposredno izločitvijo, vse do finalnih tekem za prvo in za tretje mesto.

Cilji, ki so si jih zadali organizatorji, so dokaj zahtevni: Manjšinam v Evropi želijo zagotoviti stičišče, kjer se bodo lahko spoznavale; predstaviti želijo Švico, še zlasti pa kanton Graubunden kot kulturno raznoliko, manjšinam prijazno in inovativno deželo; gorato območje želijo s to obrobno priredit-

TRST - Srečanje s skladateljem ob 80-letnici v priredbi Glasbene matice in Slovenske prosvete

Merkù: Srž vsake umetnosti je resnica

Pogovor s slavljencom je vodila Rossana Paliaga, njegove skladbe so izvajali učenci Glasbene matice

»Stvar je zelo preprosta. A prav zato, ker je zelo preprosta, sem porabil celo življenje, da sem jo doumel. Čutil sem jo od nekdaj, to vem, a danes jo lahko z nekaj preprostimi besedami tudi izrazim. Srž vsake umetnosti je resnica.« S tem pomenljivim citatom, ki ga je v eni od svojih knjig zapisal Pavle Merkù, je Rossana Paliaga predvčerajšnjim sklenila prijetno srečanje s skladateljem, glasbenikom, jezikoslovcem in etnografom. V Peterlinovi dvorani je namreč v petek zvečer občinstvo lahko prisluhnilo srečanju, na katerem sta se prepletali Merkùjeva beseda in glasba, namen druženja pa je bil poklon Pavletu Merkùju, ki letos praznuje osemdeseti rojstni dan. Glasbeni večer, naslovljeni so ga »Pavle Merkù vis à vis«, je pripravila Glasbena Matica v sodelovanju s šolo Marija Kogojca ter s Slovensko prosveto, navzoče občinstvo pa je lahko iz sproščenega pogovora izvedelo marsikaj zanimivega iz Merkùjevega zasebnega in ustvarjalnega življenja, gojenci Glasbene Matice pa so prepričljivo predstavili kanček bogatega skladateljevega opusa.

Po uvodnih besedah Bogdana Kralja sta se s Preludijem za flavto in klavir predstavila mlada Carlo Venier in Alenka Cergol, nakar je sledil pogovor s slavljencom. Pavle Merkù nas je popeljal v svoje otroštvo, ko se je prvič srečal z glasbo in pisanjem skladb za mladino. Spomnil se je očeta, ki mu je prvi v roke položil violino, mame, ki je kot učiteljica odlično obvladala več instrumentov. V pogovoru ni pozabil niti velikega Marija Kogojca. Na srečanju je do izraza prišel Merkùjev veder značaj, ki mu je pomagal, kot je sam dejal, prebroditi marsikatero težko trenutke v življenju. Glasba je za Merkùja sredstvo, s katerim želi ljudem ponuditi nekaj lepega, nepozabnega. »Nikoli nisem glasbe pisal, da bi bil slaven ali da bi me ljudje počastili, temveč zato, ker sem jo ljubil«, je poudaril Merkù, ki je navzočim staršem tudi toplo priporočil, naj pri otrocih ne začnejo s študijem glasbe pred šestim letom starosti. Da je Pavle Merkù celovit skladatelj, malodane vseh glasbenih sestavov in zvrsti, je znano, voditeljica večera Rossana Paliaga pa je izpostavila tudi, da je skladatelj reprezentančni skladatelj za našo deželo, saj številni zbori in skupine izvajajo njegove skladbe.

V nadaljevanju prijetnega druženja smo lahko prisluhnili še nekaterim skladateljevim skladbam, iz katerih

Pavle Merkù odgovarja na vprašanja Rossane Paliaga

KROMA

preveva samosvoja govornica. Petkov program je zaobjel petdeset let Merkùjevega ustvarjanja, v okviru katerega se je Merkù preizkušal v več smereh. Iz pogovora smo tudi slišali, da mora človek, ki želi komponirati, izhajati iz ideje. Ta je po Merkùjevih besedah temeljni in nepogrešljiv element, ki marsikomu pomaga ustvariti bogat in odmeven opus, ki je v pričujočem primeru postal nepogrešljivi del slovenske in tuje so-

dobne glasbe ter širše kulture. Tehnična ideja je torej najpomembnejša komponenta pred začetkom skladanja, je povedal govornik in ob tem še dodal, da je glasba od vseh umetnosti najmanj logična, saj skladatelj potrebuje veliko več strokovnega znanja kot drugi umetniki.

Kot koristen napotek za nadobudne skladatelje naj ob koncu omenimo še eno Merkùjevo misel, ki jo je

bilo slišati v petek zvečer: »Vsak skladatelj mora biti najprej razumski človek. Še tako hladen mislec lahko postane odlični skladatelj«. Da je temu tako, dokazuje bogat opus Pavleta Merkùja, ki je v svoji karieri ustvarjal za različne glasbene sestave in zvrsti: od solističnih, komornih, simfonično koncertantnih, vokalno instrumentalnih, samospsevov, zborov, vse do opere Kačji pastir. (sč)

ADRIATICFESTIVAL Niz koncertov v Boljuncu

Jutri (ponedeljek, 3.12) bo v gledališču Prešeren v Boljuncu društvo Glasba brez meja odprlo drugo izvedbo glasbeno-kulturne pobude Adriaticfestival. Niz koncertov je nastal lani na pobudo flautista Ettoreja Michelazzija in generalnih konzulatov Republike Slovenije in Republike Hrvaške v Trstu, v duhu prijateljskega sodelovanja med Italijo, Slovenijo in Hrvaško. Novosti letošnje izvedbe bosta izbira različnih lokacij za koncerte, ki se bodo odvijali s sodelovanjem občin Trst, Dolina, Devin-Nabrežina in Zgonik, ter povezava s posveti na temo združevanja narodov in kultur.

Prvi koncert bo posvečen »Letu človekovih pravic« z okroglo mizo »Prihodnost brez atomske« v organizaciji Občine Dolina (ob 18.30), kateri bo sledil koncert priznane etno-jazz skupine Fake Orchestra. V torek, 11., na sedežu Krožka Podčastnikov (Circolo Sottufficiali) v Ul. Cumano v Trstu bo najprej na vrsti posvet »Glasba kot element združevanja različnih ljudstev in kultur«, nato koncert Pasión Tango s pevko Gabrielo Alarcon iz Buenos Airesa. Festival se bo zaključil v nedeljo, 16. decembra, z dvojnimi koncertom dua, ki ga sestavljata flautist Ettore Michelazzi in kitarist Marko Feri, ob 12.00 v cerkvi v Mavhinjah, ob 17.00 pa v cerkvi v Samatorci. Vstop bo prost, prostovoljni prispevki pa bodo namenjeni Fundaciji Luchetta-D'Angelo-Ota-Hrovatin. (ROP)

Pesniška večera SSG v Trstu

Prvi natis uspešnice Alenke Rebula so Slovenke razgrabile, še preden smo jo uspeli predstaviti v Trstu. Ob ponatisu zdaj že razvpitega »Blagra ženskam« bo SSG v ponedeljek, 3. decembra, ob 20.30 v goste povabil v Kulturni dom v Trstu ne le avtorico knjige, temveč tudi prof. dr. Manco Košir, prof. med. Tatjano Zorko ter glasbenici Tanjo Tuta in Jelko Bogatec. Vabilo je namenjeno ne le ženskam, ampak tudi moškim – a pozor, tokrat bodo one imele glavno besedo!

V četrtek, 20. decembra, pa bodo ob 20.30 prebirali nove verzice pesnikov Aceta Mermolje in Marija Čuka. Z nepogrešljivima pričama življenja tod in danes bo kramljal gostitelj pesniških večerov Janko Petrovec.

ZGODOVINA - V priredbi Deželnega inštituta za zgodovino odporniškega gibanja ter Združenja Concordia et pax

V Trstu predstavili dve knjigi o povojni zgodovini naših krajev: I campi di Tito Costantina di Santeja in Borovnica '45 Giannija Barrala

Deželni inštitut za zgodovino odporniškega gibanja IRSML in Združenje Concordia et Pax iz obeh Goric sta v četrtek popoldan v prostorih tržaške Državne knjižnice priredila predstavitvi dveh knjig, ki se podrobneje tičeta povojne zgodovine naših krajev. To sta publikacija Nei campi di Tito: soldati, deportati e prigionieri di guerra italiani in Jugoslavija izpod peresa Costantina di Santeja in knjiga spominov, ki jo je spisal Gianni Barral, naslov pa nosi Borovnica '45 – Al confine d'Italia, memorie di un ufficiale italiano.

Uvodni pozdrav je pripadel podpredsedniku IRSML Raolu Pupu, nakar je sledil poseg Franca Miccolija, ki je spregovoril v imenu goriškega združenja Concordia et Pax. Miccoli je poudaril, da je združenje nastalo z namenom našim krajem dati izbiten zgodovinski spomin, ki naj ne bo več pod vplivom dnevne politike. Vse se je začelo leta 1994, ko je združenje poskrbelo za prevoz posmrtnih ostankov nekaterih italijanskih žrtev, ki so med voj-

no izgubile življenje na slovenskem ozemlju.

Raoul Pupo je nato predstavil vsebino Di Santejeve knjige. Italijanske vojne ujetnike, ki so se po vojni znašli na jugoslovanskem ozemlju, je moč razdeliti v tri večje skupine. Eni so bili zajeti ob koncu vojne, drugi so bili že ves čas po kapitulaciji Italije jeseni 1943 ujeti v nemških taboriščih na Balkanu in so po maju 1945 enostavno zamenjali svoje paznike, tretje pa so zajele jugoslovanske oblasti po vrnitvi iz nemških taborišč, in sicer ob njihovem prehodu po slovenskem ozemlju. Na območju tedanje Jugoslavije je bilo taborišč, v katerih so bili zaprti italijanski ujetniki, petinštirideset, največ v Srbiji. Njihov povratek v domovino se je zavlekel tja do začetka petdesetih, saj so na to zelo veliko vplivale tedanje politične razmere. Komunistična partija Italije je v tistem času, ko so bili uradni stiki med državama na ničli, prav gotovo odigrala zelo pomembno vlogo.

Costantino di Sante iz mesta Ascoli Piceno pa je podrobneje predstavil sa-

mo vsebino knjige Giannija Barrala. Barral je bil po rodu iz severozahodne Italije, imel je provansalske korenine. Zato se je v njem kmalu rodila sla po spoznavanju drugih kultur. V času vojne je bil nastanjen v Posočju oz. Baški grapi. Kljub tedanjim vojnim razmeram se je zelo približal slovenskemu življu. Po kapitulaciji Italije mu je uspel povratek v rodne kraje, že januarja 1944 pa se je vključil v oborožene enote Salojske republike. Pot ga je znoval zanesla v Posočje, kjer je bil nastanjen kot pripadnik bersaljskega bataljona Mussolini. Po koncu vojne se je nekaj časa uspešno skrival, nato so ga zajeli in ga poslali v Borovnico. V svojem delu je Barral z natančnostjo opisal življenjske razmere v tem taborišču, v katerem je bilo zaprtih veliko italijanskih vojakov. Te so poslali domov povečini že leta 1945, taborišče pa je delovalo do sredine leta 1946. Kljub vsem vojnim grozotam se je Barral v šestdesetih vrnil v kraje, ki jih je spoznal med vojno, ter s tamkajšnjimi ljudmi znova vzpostavil prijateljske vezi.

Primož Sturman

Z desne Raoul Pupo, Franco Miccoli in Costantino di Sante

KROMA

ODBOJKA - Predhodne kvalifikacije za Peking 2008

Italija danes v finalu proti Nizozemski

Grčijo so ukrotili brez težav - Černic in podajalec Meoni se odlično ujemata

CATANIA - Italijanska odbojarska reprezentanca se je na predhodnih olimpijskih kvalifikacijah v Catanii po lahki zmagi proti Grčiji uvrstila v današnji finale, v katerem se bo, s pričetkom ob 18. uri, pomerila z Nizozemsko, ki je v drugi polfinalni tekmi s 3:0 (25:22, 25:18, 27:25) odpravila Hrvaško. Zmagovalec te tekme se bo uvrstil na evropske kvalifikacije, ki bodo od 7. do 13. januarja prihodnjega leta v Turčiji.

Po dramatičnem razpletu v četrtki proti Hrvaški si »azzurri« prot objektno slabšim Grkom niso privoščili nobene podcenjevanja. Igrali so zbrano in učinkovito, bili so bolj ali manj stalno v vodstvu, nasprotnik pa jih ni nikoli spravil v težave, ker je sam veliko grešil. Tako je bil prvi set enosmeren tudi zato, ker Grki niso dosigli niti ene točke ne z blokom ne s servisom, v napadu pa so bili skromni. Nekaj več so pokazali v drugem setu, a le do druge tehnične minute odmora. Še prej je igrišče zaradi udarca v oko zapustil center Tencati, a Bovolenta ga je do konca tekme nadomestil več kot enakovredno. Tretji set je bil spet enosmeren.

Čeprav je dvoboj s Hrvaško pokazal, da je Italija tudi ranljiva, ni mogoče spregledati pozitivnih aspektov njene igre odkar jo vodi Anastasi. Tako se zaenkrat zdi zelo posrečena izbira Marca Meonija za podajalca, saj njegova uigranost z vsemi tolkači in tudi obema centrosma rase iz dneva v dan, zelo blagodejno pa menda vpliva prav na Mateja Černica, s katerim se zdi, da se izvrstno ujemata, tako da je naš reprezentant zdej prava gonilna sila italijanskega napada, ob tem, da zelo dobro servira in sprejema servis. Dobro je spet igral tudi Loris Manià, ki je na dosedanjih treh uradnih tekmah nekaj težav imel le na začetku dvoboja proti Hrvatom. Če pomislimo, da je Loris brez pravih mednarodnih izkušenj, lahko rečemo, da nas je vnovič presenetil.

Italija - Grčija 3:0 (25:15, 25:19, 25:19)

ITALIJA: Meoni, Černic 10, Tencati 4, Fei 14, Cisolla 14, Mastrangelo 4, Manià (L). Bovolenta 6, Perazzolo, Zlatanov, Martino, Coscione. TRENTER: Anastasi.

GRČIJA: Karipidis 3, Sharagdis 4, Roumeliotis 5, Giourdas 5, Chatziantoniou 3, Prousalis, Papadimitriou (L); Karagiannis 1, Armenakis 6, Kournetas 1, Ioakeimidis 1, Gkortsaniouk 3. TRENTER: Leonis.

OSTALI - Predhodne kvalifikacije se odvijajo še v dveh krajih. Na turnirju na Madžarskem sta finalist Poljska in Finska, na Portugalskem pa Češka in Nemčija. Francija, ki jo je Češka včeraj premagala s 3:0, je že izpadla iz boja za OL.

SMUČANJE V mrazu prva Vonn, to je Kildow

LAKE LOUISE - Na prvem smuku nove sezone, tekmovalke je motil hud mraz, saj so namerili -26 stopinj Celzija, je bila prepričljivo najboljša 23-letna svetovna podprvakinja Lindsey Vonn. Pred letošnjim septembrom, ko se je poročila z ameriškim smučarjem Thomasom Vonnom, se je pisala Kildow ter s tem priimkom osvojila sedem zmag, tri od teh v Lake Louisu. Do četrte zapore v Lake Louisu in skupno osme je prišla na 2814 metrov dolgi moški olimpijski progi, ko je 40 vratc presmučala daleč najbolje med vsemi. Druga je bila Avstrijka Renate Götschl, ki je zaostala 78 stotink, tretja pa Kanadčanka Britt Kanyk. Najbolj se ji je približala Götschl, dobitnica malega kristalnega smukaškega globusa v prejšnji sezoni. Nemška veteranka se je po poškodbah tako znova vrnila v sam svetovni vrh v hitrih disciplinah.

Danes bo še superveleslalom.

Števerjanec Loris Manià ima za sabo le štiri prijateljske in tri uradne nastope za reprezentanco, vendar igra že zelo samozavestno

KOLESARSTVO - Predstavitev 91. dirke po Italiji

Največja novost je kronometer v zadnji etapi

MILAN - 91. kolesarska dirka po Italiji, ki bo od 10. maja do 1. junija prihodnjega leta, se bo začela na Siciliji brez prologa. V 23 dneh bodo spravili pod streho 21 etap, prevozili pa 3.423 kilometrov. Obiskali bodo 16 dežel, kar je celo več kot ponavadi, a jih tokrat ne bo v Furlaniji Juljski krajini. Enkrat se bodo podali tudi v Švico, »tujino« predstavlja tudi San Marino. Na sporedu so štiri gorske etape, revolucionaren pa je konec. Namesto »zmagoslavnega sprehoda« za zmagovalca bo na vrsti 23,5 kilometra dolga etapa na kronometer od Cesana Maderna do drevoreda Cavoure v Milanu. Lahko bi bila odlična. Trije cilji bodo v reber (Fedaiia, Alpe di Pampeago in vrh Pora), zanimiv pa bo tudi gorski kronometer do vrha Coronese (13,5 km, do 24% naklona). Vrh Coppi bo Gavia (2.618 m), v isti etapi - 30. maja, se bodo povzpeli še na Mortirolo. Povsem ravninskih etap je sedem. Paolo Bettini bo o nastop na Gira odločil šele čez en mesec, pravi, da je dirka zelo zahtevna, ker je brez lahkih etap. Glede dopinga so se odločili za uvedbo »biološke izkaznice«

Potek Gira 2008 je iz Rima v povezavi s studiom v Milanu komentiral tudi ministrski predsednik Romano Prodi, velik ljubitelj kolesarstva

ANSA

TENIS - Finale Davis cup: ZDA na pragu zmagoslavja

PORTLAND - Ameriška moška teniška reprezentanca je prvi dan velikega finala Davisovega pokala z Rusijo v Portlandu zaključila s 100-odstotnim izkupičkom. V prvem dvoboju je Andy Roddick premagal Dmitrija Tursunova s 6:4, 6:4 in 6:2, v drugem pa je bil James Blake boljši od Mihaila Južnija s 6:3, 7:6 (4), 6:7 (3) in 7:6 (3). Američani so na pragu zmagoslavja v najbolj prestižnem reprezentančnem teniškem tekmovalju, saj za končno zmago potrebujejo le še točko. Varovanci kapetana Patricka McEnroeja, brata slovitega teniškega genija in velikega nergača Johna, so do vseh potankosti izpolnili zadane načrte v uvodnem dnevu, »taktična odločitev« prvega strokovnega moža ruske izbrane vrste Šamila Tarpiševa, da v posamičnem obračunu ne ponudi priložnosti prvemu igralcu Nikolaju Davidenku, sicer četrtemu igralcu na svetu, pa se je izkazala za zgrešeno.

SMUČARSKI TEK - Klasični šprint na Finskem

Zmaga Petre Majdič

Slovenka premagala vse tekmičice, čeprav njen trener meni, da še ni v optimalni formi

KUUSAMO - Slovenska smučarska tekačica Petra Majdič je na tekmi svetovnega pokala v Kuusamu prepričljivo ugnala vse tekmičice in se veselila prve zmage v letošnji sezoni. Majdičeva je v klasičnem sprintu ponovila lansko zmago na tem prizorišču, potem ko je v finalu gladko ugnala Norvežanko Astrid Jacobsen na drugem in Slovakinja Aleno Prochaskovo na tretjem mestu. Dobro sta nastopili tudi drugi dve slovenski tekmovalki, Katja Višnar je bila na koncu 28., Vesna Fabjan pa 30., s čimer sta se prav tako prebili med dobitnice točk. Majdičeva je od kvalifikacij, preko četrtfinala, polfinala do finala, nadzorovala tek tekmičic ter jih vedno znova razorožila na zadnjem vzponu, kjer je do izraza prišla (-pre)moč slovenske tekmovalke.

»Petra me je izredno presenetila. Računal sem, da bo tekla v velikem finalu, upal sem, da bo osvojila tretje mesto. Dokazala je, da je velika tekmovalka, iz preizkušnje v preizkušnjo je tekla boljše, kar je na koncu na našo srečo in veselje zadostovalo za zmago. Mislim, da še ni

PETRA MAJDIČ

v 'top' formi, tako da lahko letos teče še boljše. Reči moram, da so bile smučiči zelo dobro pripravljene, vidi se, da ekipa zelo dobro dela. Zelo dobro sta tekli tudi obe drugi tekmovalki, morda bi si želeli še kakšno mesto višje uvrstitev, a vseeno smo zelo veseli novih točk svetovnega pokala.« je iz Kuusama povedal prvi trener ekipe Ivan Hudač.

V moški konkurenci je zmago slavil Norvežan Johan Kjoelstad pred Švedoma Emilom Joenssonom in Matsom Larssonom.

Danes bosta na sporedu desetkilo-

HOKEJ »IN-LINE« Pot Edera se je ustavila v polfinalu

VALLADOLID - Tržaška Edera je v sinočnjem polfinalu lige prvakov v hokeju na rolerjih visoko izgubila proti domači peterki. Španski Valladolid, pri katerem nastopa kar nekaj čeških hokejistov, je zmagal s 5:1. Prvi polčas je bil izenačen. Po vodstvu domačinov je izenačujoči zadetek dal Kos, gostitelji pa so pred koncem povedli na 2:1. Valladolid je v drugem polčasu še trikrat premagal vratarja tržaške ekipe. V drugem polfinalu je Asiago, pri katerem igra slovenski vratar Penko, s 6:2 premagal Rethel in bo v današnjem finalu (14.30) igral prav proti španskemu Valladolidu. Edera (-ob 13.00) bo na tekmi za 3. mesto igrala proti Rethelu.

Košarka: v B2-ligi vsi v gosteh

Današnji spored moške košarske B2-lige (ob 18.00): Atri - Falconstar Tržič; Senigallia - Nuova Pallacanestro Gorizia in Trento - Acegas Aps Trst.

A-LIGA - Napoli - Benetton Treviso 64:69, Scafati - Avellino 86:89.

V Sloveniji

NOGOMET - 1. liga: Interblock - Celje 1:1, Maribor - Hit Gorica 0:3, Nafta - Livar 4:2, Domžale - Koper 1:1. Danes: Primorje - Drava. Vrstni red: Domžale 43, Hit Gorica 35, Koper 34, Nafta 30, Interblock 29, Maribor 26, Celje 25, Primorje 21, Drava 19, Livar 11.

ODBOJKA - 1. moška liga: Triglav - Salonit 0:3 (-21, -22, -23), Prvačina - Olimpija 3:1 (17, -15, 20, 20). **1. ženska liga:** Luka Koper - Ptuj 3:1 (-20, 13, 22, 28), Bled - Epic Sloving Vital 0:3 (-22, -20, -19).

KOŠARKA - Liga NLB: Zagreb - Union Olimpija 85:98, Sloven - Cibona 85:81, Domžale - Crvena zvezda 85:67, Vojvodina - Split 75:65, Partizan - Široki Brijeg 81:71, FMP - Budućnost 76:79, Zadar - Hemofarm 78:65. Vrstni red: Partizan 23, Crvena zvezda 21, Zadar 21, Hemofarm 19, Union Olimpija 19, Cibona 19, Budućnost 18, Vojvodina 18, FMP 17, Split 17, Geoplin Slovan 16, Domžale 15, Zagreb 15, Široki Brijeg 14.

1. moška liga: Luka Koper - Šentjur 85:66, Geoplin Slovan - Kraški zidar Jadran 82:65.

NOGOMET - Pokrajinski derbi 11. kroga elitne lige med Muggio in Vesno

V Miljah nič novega

Vesna ostaja pri dnu lestvice

Zanimiva in pestra tekma - Nedosojene enajstmetrovke - Izključen Venturini

Muggia - Vesna 2:2 (2:1)

STRELCI: Vigliani v 7., Venturini v 32., Busletta v 41. in Mervich v 49. min.

MUGGIA: Premate, Gili (88), Aubelj (v 79. Cerar), Pacherini, Busletta, Fadi, Fantina, Depangher, Vigliani, Bertocchi, Rosero (89). TRENER: Corosu.

VESNA: Donno, Tomizza, Milenković (88), Fichera (89), Degrassi, Ervigi, Montebugnoli (v 83. min. Matteo Cheber), Martin Cheber, Mervich (v 70. min. Cermelj), Leone, Venturini. TRENER: Calò.

IZKLJUČEN: Venturini v 94. min.; RUMENI KARTONI: Degrassi, Ervigi, Leone; Aubelj, Fadi.

Po trikratnem sodnikovem žvižgu ni nihče dvignil rok v znak veselja. Precej grenkobe v obeh taborih. Točka bistveno ne pomaga ne Vesni ne Muggii, tako da ostaja položaj na lestvici - v pričakovanju današnjega kroga - nespremenjen. Obe ekipi sta še v spodnjem delu.

Pokrajinski derbi elitne lige se za Vesno ni začel najbolje. Že v 7. minuti so gostitelji z Viglianijem izkoristili gnečo v kazenskem prostoru in prvič zatresli Donnovo (zaradi poškodbe je bil odsoten kar nekaj tekem) mrežo. V naslednjih dvajsetih minutah so se v obeh kazenskih prostorih zvrstile številne nevarne akcije. V 11. minuti je Mervich (včeraj je postal oče malega Manuela, čestitamo), lepo podal do aktivnega Venturinija, ki pa je neuspešno streljal mimo vrat. Minuto kasneje je Donna rešila prečka: ankaranski branilec v dresu Muggie Tilen Aubelj je podal do Cristiana Fantine (nedvomno najbolj nevarnega nogometaša miljske ekipe), ki je silovito streljal. Do konca polčasa je isti nogometaš še dvakrat zaposlil vratarja Vesne (v 15. in v 23. minuti). V 21. minuti so nogometaši Vesne zahtevali (upravičeno) enajstmetrovko: Leone je visoko podal v kazenski prostor in domači branilec se je dotaknil žogo z roko. V Miljah je tako zadisalo po Vesninem zadetku. V 25. minuti je sledila generalka, saj je Venturini zgrešil le za las, po lepi podaji v globino Tomizze. Kmalu zatem je ekipa kriškega društva končno izenačila: mali Venturini je v malem kazenskem prostoru skočil najvišje in s pomočjo vratnice zadel v polno. Pred odhodom v slačilnice je Muggia še enkrat povedla. Z glavo je bil uspešen branilec Busletta. Tudi tokrat po visoki podaji z boka v kazenski prostor.

Povratak iz slačilnic (med odmorom je nad Miljami celo poletela eskadrilja Frece tricolore) je bil za Vesno zelo pozitiven, saj so »plavi« izenačili že po dveh minutah. Montebugnoli je po preigravanju streljal proti vratom, domači vratar ni zadržal usnja in Mervich je nemoteno potisnil žogo v

Tako je Vigliani v 7. minuti dosegel prvi gol za Muggio

KROMA

mrežo. Tekma je bila zatem še naprej živahna (kot v prvem delu). V 9. minuti je znova poskusil Fantina, ki je včeraj povzročil precej preglavic tudi solidnima branilcema Degrassiju in Tomizzi. Fantina je nekaj minut kasneje padel v kazenskem prostoru Vesne. Sodnik ni dosodil najstrožje kazni (prekršek pa je najbrž bil). Najlepšo priložnost je proti koncu tekme imel Cermelj, ki je sam pred nasprotnikovim vratarjem streljal visoko čez prečko. Pred koncem tekme še ena dvomljiva epizoda: Venturini je padel v kazenskem prostoru in zahteval enajstmetrovko. Sodnik mu je zaradi ugovaranja pokazal rdeči karton. Po tekmi je Venturini povedal, da je bil prekršek čist kot solza.

NAŠE OCENE - Pri miljski ekipi je bil prav gotovo najboljši Cristian Fantina, ki si zasluži čisto 8 (kriški navijači sicer ni-

8

krat je že v letošnji sezoni kriška Vesna igrala neodločeno. »Plavi« ne uspejo zmagati. Zadnjič so vse tri točke odnesli domov oddaljenega 30. septembra in to v Palmanovi (3:5). Odtlej sta minila že dobra dva meseca. Zaskrbnjujoče pa je, da Calojevi varovanci še niso zmagali na domačem igrišču v Križu.

so bili najbolj veseli, ko je slednji večkrat nekoliko gledališko izsilil kar nekaj prostih strelav). Pri Vesni je dobro opravil svojo nalogo srbski nogometaš Marko Milenković, ki je prvič letos začel od začetka (7,5). V napadu je veliko pretekel Venturini (prihaja v pravo formo), čeprav je na koncu dober nastop skazil z izključitvijo.«

IZJAVE PO TEKMI - **Trener Vesne Ruggiero Calò:** »Neodločen izid je navsezadnje pravilno plačilo. Ježi me, da bomo v prihodnjem krogu igrali brez Venturinija in Leoneja, ki sta danes (včeraj op. ur.) prešla rdeči in četrti rumeni karton). V obrambi smo slabo igrali posebno pri visokih žogah.«

Tilen Aubelj, branilec Muggie: »Dobro smo vedeli, da je Vesna zelo dobra ekipa, čeprav ima kar precej težav s poškodbami. Tekma je bila zanimiva tekma in gledalci so najbrž uživali, saj so videli številne zadetke. Neodločen izid pa je pravičen.«

Marko Milenković, branilec Vesne: »V prvem polčasu je Muggia igrala bolj napadalno, v drugem delu pa smo mi prevzeli pobudo v naše roke. Lahko bi tudi zmagali.« (jng)

OSTALI VČERAŠNJI IZIDI - **Pro-mocijska liga:** S. Lorenzo - P. Gorizia 1:1, P. Romans - V. Corno 1:3; **1. AL:** Gallery - San Canzian 3:1, Ruda - Aquileia 1:3, S. Giovanni - Ponziana 2:2; **2. AL:** Mossa - Piedimonte 0:1; **3. AL:** Castions - Romana 3:0.

NOGOMET - Začetniki in cicibani

Dober nastop Pomladi A

Napredek cicibanov Brega

Mladost B končala jesenski del z visoko zmago

ZAČETNIKI 11:11**Costalunga - Pomlad A 4:5 (1:1, 1:2, 2:2)**

STRELCI ZA POMLAD: Bolognani, Arduini 2, Krečič 2.

POMLAD: Puntini, Perko, Kante, Pertot, Simeoni, Renar, Rebula, Bolognani, Krečič, Arduini, Vatovac. TRENER: Ridolfi.

Lepa in pestra tekma. Nogometaši Pomladi so zgrešili številne priložnosti za gol, tako da bi bila končna zmaga lahko še višja. V taboru Pomladi so bili po tekmi zelo zadovoljni in so pohvalili celo ekipo. Na krilu pa je zelo dobro igral Erik Rebula.

CICIBANI

San Luigi - Kras 9:3 (4:2, 3:0, 2:1) - STRELCA ZA KRAS - Kocman (2), Vidali. KRAS: Gregori, Perelli, Kosovel, Suppani, De Castro, Leghissa, Kocman, Vidali, Udovič.

To je bil šele drugi poraz ma-

NOGOMET

Visoka zmaga mladincev Juventine

Juventina - Sevegliano 5:0 (3:0)

STRELCI: Černic, Mohoric, Peric, Manni, Cadez.

JUVENTINA: Kardas, Fici (Manni), Lamanda, Patrone, Cippolla, Lorusso, Černic (Cadez), Galliussi, Simonetti (Stasi), Peric (Bevilacqua), Mohoric (Paziente). TRENER: Currato.

Deželni mladinci Juventine so brez večjih težav odpravili zadnje uvrščeni Sevegliano, ki se je v Štandrežu, predvsem na začetku prvega polčasa kar dobro upiral. Po vodstvu Černica so se domačini razigrali in pred odmorom še dvakrat zatresli nasprotnikovo mrežo. V drugem polčasu so varovanci trenerja Luigija Currata stalno držali vajeji igre v svojih rokah in dosegli še dva gola.

Po tekmi je bil trener zadovoljen s svojimi varovanci. »Igrali smo dobro, bodisi v obrambni kot v napadalni fazi. Pohvalil bi vse fante, ki so vseh devetdeset minut igrali zelo potrditveno.«

DEŽELNI NAJMLAJŠI - Pomlad bo v torek v Križu ob 18.30 igrala zaostalo tekmo proti Donatellu.

Začetniki Pomladi A

KROMA

lih krasovcev, bil pa je zaslužen, saj so igralci San Luigija (vsi letniki 1998) pokazali odlično pripravljenost. Kras ni igral slabo, je celo povedel z 1:0, nato pa je prišla na dan premoč gostiteljev.

Domio - Vesna 10:1 (3:0, 5:0, 2:1)

VESNA: Paoli, Covarelli, Gherinich, Rovelli, Rossi (1 gol), Sartore, Nabergoj, Majcen, Košuta, Blasi, Buri. TRENER: Bencich.

Domio je bil tokrat boljši nasprotnik in je zaslužno slavil.

Ronchi C - Mladost B 3:16 (0:5, 0:6, 2:5)

MLADOST B: Zanier, Gergolet (4 gole), Juren (4), Čevdek (5), Petejan (1), Lavrenčič (1), Trevisan (1), Faidiga. TRENER: D. Gergolet.

Doberdobska Mladost je tudi tokrat zanesljivo zmagala. Trener Dario Gergolet je pohvalil vse svoje varovance. S to tekmo je Mladost B zaključila jesenski del prvenstva. Gergoletovi varovanci se bodo na igrišča vrnili šele na začetku marca.

Breg - Montebello Don Bosco 6:4 (2:0, 2:4, 2:0)

BREG: Ducci, Baggedda, Segulin (1 gol), De Luisa, Mesar, Glavina (2), Genzo (1), Kofol (1), Gruden, Smotlak, Giacca, Bandi, Tul (1), Antinozzi. TRENER: Stojkovic.

Brežani so osvojili dve tretjini, eno pa so zmagali gostje. Bregovi cicibani so pokazali lep napredek.

Telovadba in meti na koš

Nekateri se že zgledujejo po košarkarjih Brega: to so najmlajši, ki prve športne izkušnje nabirajo pri otroški telovadbi. 20 otrok vodi

pod vodstvom Tineta Kraševca, ki mu pomaga Katja Spetič. Otroci spoznavajo osnove gibanja: začetek vadbe poteka v obliki igre, osrednji del je namenjen najrazličnejšim vajam za ravnotežje in ostale psihomotorične spo-

sobnosti. Prevale, skoke in tek prepletajo tudi z osnovnimi igrami z žogo. Najuspešnejše pa je končno tekmovalje med deklicami in dečki, ki tekmujejo v metih na koše ... kot starejši društveni košarkarji.

Znižano naročnino za leto 2008 se lahko plača do 31.1.2008:
z nakazilom na enega od sledečih tekočih računov na ime PRAE srl – DZP doo:
› na pošti na račun št. 11943347
› Pri naslednjih bančnih zavodih:
- Banca Antonveneta Trst, ag. 8 – št. računa: F 05040 02208 000000011366X
- Banca di Cividale - Kmečka banka sedež v Gorici – št. računa: E 05484 12401 001570404860
- Banca di Cividale - Kmečka banka - podružnica Trst – št. računa: O 05484 02200 004570422289
- Nova Ljubljanska banka - podružnica Trst – št. računa: P 03018 02200 010570002197
- Zadruga banka Doberdob in Sovodnje – št. računa: R 08532 64560 000000019102
- Zadruga kraška banka – št. računa: F 08928 02203 010000010730
na upravi Primorskega dnevnika v Trstu in Gorici

▲ ZA NAKAZILA:

▼ ZA INFORMACIJE:

Trst: 040 7786300
Gorica: 0481 533382
www.primorski.it

Za vse naročnike, nove in stare, **brez izjeme**, smo tudi letos pripravili **dve prijetni presenečenja**: **glasbeni CD**, v sodelovanju s Slovenskim stalnim gledališčem in praktični **stenski koledar**, darilo Zadruga Primorski dnevnik.

Naročite se: **do konca leta 2007** bodo vsi novi naročniki prejeli dnevnik na dom **povsem brezplačno!**

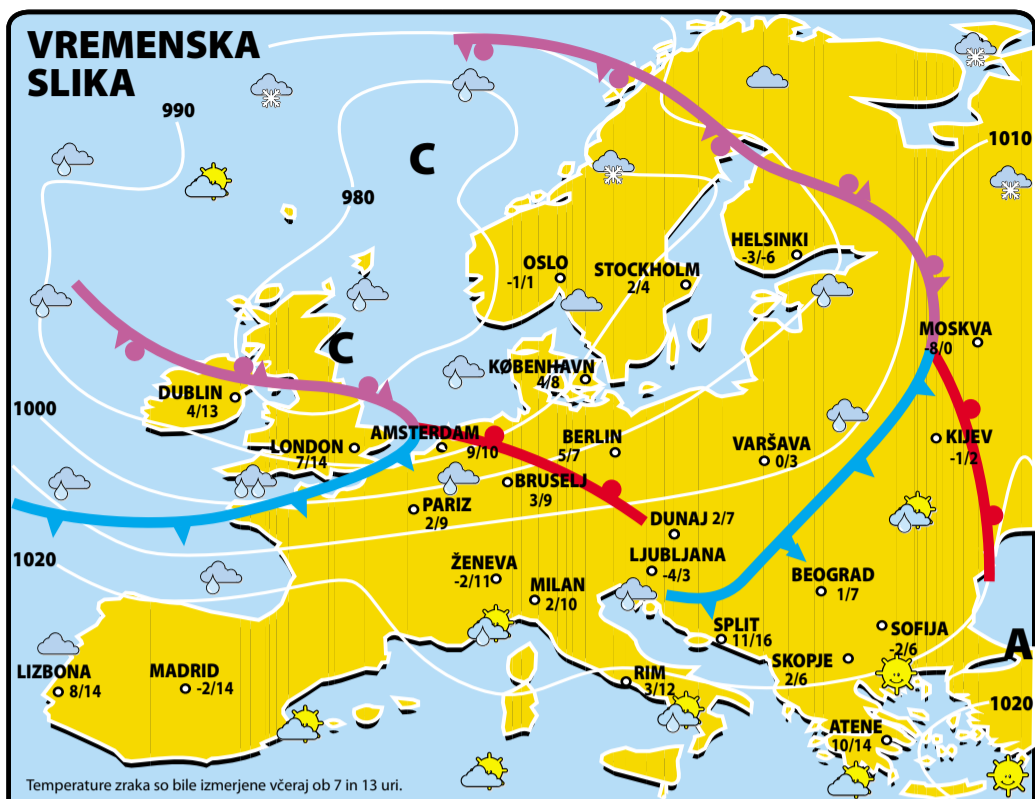
Znižana naročnina za **leto 2008 znaša 195,00 evrov** in jo je treba poravnati najkasneje do 31. januarja 2008. Vsak izvod časopisa vas bo torej stal samo **0,65 evra!** Poleg tega pa boste lahko **brezplačno** objavljali male oglase in čestitke.

Ne zamudite priložnosti!

Brez izjeme.

 Primorski
dnevnik

Danes bo naše kraje hitro prešla atlantska vremenska fronta, v prizemlju bo pritekal od jugozahoda vlažen zrak. Jutri bo dosegla naše kraje nova fronta. Proti nam bodo pritekali jugozahodni tokovi. Za fronto bodo od severa pritekali

Nad severnim Atlantikom in severno Evropo je obsežno ciklonsko območje. Hladna fronta bo zjutraj prešla naše kraje. Zahodno Evropo bo dosegla nova fronta, ki bo jutri zajela naše kraje. Z jugozahodnimi vetrovi doteka nad naše kraje tople in precej vlažen zrak.

DOLŽINA DNEVA
Sonce vzhaja ob 7.26 in zatone ob 16.22
Dolžina dneva 8.56.

BIOPROGNOZA
Z vremenom povezane težave bo imelo veliko ljudi, okrepljeni bodo tudi nekateri bolezenski znaki. Sredi dneva bodo vremensko pogojene težave prehodno nekoliko oslabele in se spet okrepile proti večeru. Spanje to noč bo moteno.

LUNINE MENE
Luna vzhaja ob 1.09 in zatone ob 13.09.

PLIMOVANJE
Danes: ob 5.31 najvišje 38 cm, ob 12.41 najnižje -23 cm, ob 18.10 najvišje -1 cm, ob 23.06 najnižje -19 cm.
Jutri: ob 6.05 najvišje 41 cm, ob 13.08 najnižje -33 cm, ob 19.02 najvišje 7 cm, ob 23.58 najnižje -17 cm.

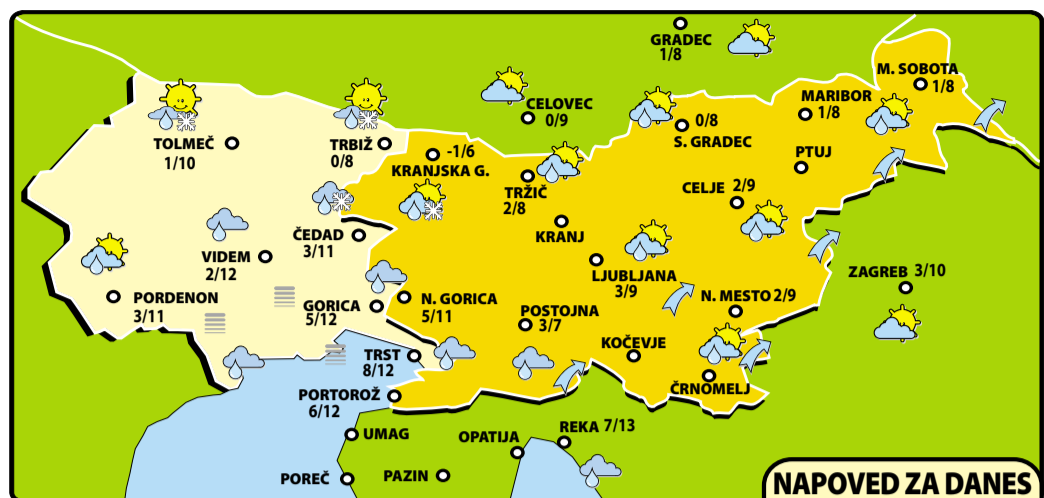
MORJE
Morje mirno, temperatura morja 12,0 stopinj C.

TEMPERATURE V GORAH °C

500 m	7	2000 m	-1
1000 m	7	2500 m	-3
1500 m	2	2864 m	-4

UV INDEKS
Ob jasnem vremenu bo UV indeks po nižinah sredi dneva 4,5 in v gorah 5,5.

Vremenska napoved Hidrometeorološkega zavoda R. Slovenije in deželne meteorološke opazovalnice ARPA OSMER

V nižinah in ob morju bo prevladovalo vlažno in megleno vreme. Občasno bo do pretežno oblačno z možnostjo občasni padavin. V gorah bo dopoldne pretežno oblačno z raznimi padavinami, čez dan bo spremenljivo. Zvečer se bo vreme poslabšalo, spet se bo vreme poslabšalo, spet se bodo začele pojavljati nove pogostejše padavine.

Pretežno oblačno bo. Dopoldne bo občasno rahlo deževalo, le v gornjesavski dolini bo zjutraj lahko tudi rahlo snežilo, popoldne pa se bodo padavine pojavljale le še v zahodni Sloveniji. Čez dan bo ponekod zapihal jugozahodni veter. Najnižje jutranje temperature bodo od -1 do 3, na Primorskem okoli 6, najvišje dnevne od 6 do 9, na Primorskem do 12 stopinj C.

To noč in jutri zjutraj bo pretežno oblačno in megleno, pojavljale se bodo padavine, ki bodo močnejše v vzhodnih predelih. Meja sneženja bo nad okrog 1300 m. Ob morju bo pihal zmeren jugozahodni veter. V popoldanskih urah bo spremenljivo oblačno, možne bodo občasne razjasnitve, ponekod bodo lahko še nastale posamezne nevihte.

Jutri bo pretežno oblačno z občasnimi padavinami, deloma plohami. V torek se bo delno zjasnilo, predvsem na severovzhodu bodo lahko nastale kratkotrajne plohe.

V Trstu

veselo vzdušje ob priljubljenem prazniku. Že od leta 1923 na drevoredu xx. Septembra.

Vonj po tradiciji Sejem Sv. Miklavža

Tržaški običaj Miklavževga sejma sega daleč v preteklost. Je najstarejši sejem, ki se je skozi stoletja ohranil do današnjih dni. V polovici 19. stoletja so ga preselili s trga Soli (Cavana) v ulico Santa Caterina in dlje v Novo ulico (današnja ulica Mazzini). Leta 1923 so sejem namestili na Akvedotu, današnji drevored XX. Septembra.

Prve dni decembra nas še danes privablja, saj pričara sugestivno vzdušje našega otroštva z oživiljanjem vonjev in okusov preteklosti ter z bogato ponudbo današnjih proizvodov po ugodnih cenah.

od 3. do 8. decembra 2007
Trst - Drevored XX. Septembra